

Будинок профспілок Відновлять до 2016 року

ПІСЛЯ ПОДОЛАННЯ ЧОТИРЬОХ ЕТАПІВ
РЕКОНСТРУКЦІЇ ПРОФСПІЛКИ
ПЛАНУЮТЬ ВІДЗНАЧАТИ
25-РІЧЧЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ
В ОНОВЛЕНОМУ
БУДИНКУ

.04

ДОКУМЕНТ

ПРОФСПІЛКОВИЙ НАКАЗ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Президія ФПУ висловила офіційні вимоги до майбутнього очільника держави.

.03

ПЛЕНУМ

ПРОФСПІЛКИ – ЗА ЯКІСНЕ І ДОСТУПНЕ ГРОМАДСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Спрямувавши ресурси на відновлення ЖКГ, держава дасть поштовх вітчизняному виробництву.

.08

ПОЗИЦІЯ

Профспілка працівників освіти і науки України висловила рішучий протест намірам Уряду звузити трудові права педагогічних та інших працівників навчальних закладів і установ освіти.

.07

№ 16 (738) | 17.04.2014

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

КОРОТКО

ОФІЦІЙНО | Спільний представницький орган об'єднань профспілок оприлюднив заяву про недопущення зниження соціальних гарантій громадян в умовах впровадження непопулярних реформ та необхідність створення передумов для економічного зростання в Україні. **.02**

НАРАДА | З метою напрацювання спільної позиції з низки проблемних питань 9 квітня відбулася робоча нарада представників ФПУ та всеукраїнських профспілок бюджетної сфери. **.02**

ПРЕЗИДІЯ | Відбулося чергове засідання Президії Федерації професійних спілок України у режимі селекторної наради за допомогою відеоконференцв'язку. В ході засідання було розглянуто низку важливих питань щодо захисту соціально-економічних прав та інтересів людини праці в сучасних умовах. **.03**

ТЕМА НОМЕРА | НА 10–45% ЗЛЕТІЛИ ЦІНИ НА ХАРЧІ

ЦІНИ ЗЛЕТІЛИ: ЯК УКРАЇНЦЯМ РОЗГОВІТИСЯ НА ВЕЛИКДЕНЬ?

Через подорожчання долара і нестабільну ситуацію в економіці Україну накрила хвиля подорожчання продуктів. Деякі види харчів додали в ціні 10, 20 і 45 відсотків. І це ще не межа, вважають експерти. Зміною курсу іноземних валют іще можна пояснити підвищення цін на імпортні товари, але чому

вони так стрімко зростають на вітчизняні овочі, фрукти, молоко й молочні продукти? Особливо люди відчують це напередодні великодніх свят, коли традиційно закуповують велику кількість продуктів. «Профспілкові вісті» ознайомилися з думками економічних аналітиків. **.08**

Олександр Кельїн: «Ми зберегли завод і колектив у працездатному стані» **.05**

**ДОЛУЧАЙТЕСЬ
ДО ОБГОВОРЕННЯ**
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

ОФІЦІЙНО

ЗАЯВА СПІЛЬНОГО ПРЕДСТАВНИЦЬКОГО ОРГАНУ ОБ'ЄДНАНЬ ПРОФСПІЛОК

ПРО НЕДОПУЩЕННЯ ЗНИЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ГРОМАДЯН В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ НЕПОПУЛЯРНИХ РЕФОРМ ТА НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

Спільний представницький орган всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні представляє та захищає трудові інтереси близько 11 млн найманих працівників, зайнятих у всіх галузях економіки України.

Як одна з трьох сторін соціального діалогу на національному рівні, змушені заявити про те, що низка антикризових рішень розроблена Урядом без участі соціальних партнерів, з грубим порушенням законодавства України та Генеральної угоди, без урахування позиції профспілок. У черговий раз влада вдається до непопулярних рішень, пропонуючи українцям затягнути паски, та лише обіцяє створити передумови для економічного зростання країни.

Прийняття та впровадження законів України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» та «Про запобігання фінансовій катастрофі та створення передумов для економічного зростання в Україні», за словами Уряду, були необхідною мірою для запобігання банкрутству держави. Експерти вже назвали ці зміни «катастрофою» і, мабуть, не даремно. Наслідком їх упровадження очікується різке зниження рівня соціального захисту практично всіх верств населення України, в тому числі працюючого.

Уже відбулося заморожування державних соціальних стандартів та гарантій, зокрема мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, зменшення реальної заробітної плати для переважної більшості працівників, підвищилися податки та збори. Нічим не виправдані є значне непрозоре і необгрунтоване підвищення цін на електроенергію, що провокують двозначний рівень інфляції. Драматизм ситуації посилюється тим, що зростання цін відбуватиметься одночасно із замороженням, а насправді – реальним зменшенням заробітної плати для переважної більшості працівників, та в умовах загрози суттєвого зростання безробіття. Одночасно скорочується ресурс допомоги безробітним, яких стане більше в зв'язку з втратою традиційних ринків збуту для українських промислових підприємств.

На продовження антикризових реформ 7 квітня Уряд вніс до парламенту законодавчі ініціативи (законопроект № 4648) щодо звуження змісту й обсягу існуючих прав і свобод працівників бюджетної сфери, запровадження «ручного

режиму» встановлення оплати праці державним службовцям, відміни відрахування коштів підприємствами, установами та організаціями первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу. Такого масштабного наступу на права працівників профспілки ще не бачили!

Природно, що трудящі вкрай негативно оцінюють новації Уряду. Ми переконані: будь-які рішення, що стосуються мільйонів людей, мають бути максимально прозорими, обгрунтованими, і, безперечно, таким рішенням має передувати конструктивний соціальний діалог та завчасне запровадження заходів з мінімізації негативних соціальних наслідків для населення.

Крім того, країна так і не побачила чітких планів, спрямованих на детінізацію економіки та створення передумов для економічного зростання в Україні. До цього часу суспільство не побачило результатів боротьби з корупцією, кроків щодо виведення з тіні 8 млн працівників поза межі легальної економіки, модернізації найбільш корумпованого газового сектору економіки, проведення інвентаризації газових та нафтових свердловин, спрямування кредитів на виробництво тощо.

Урядові ініціативи викликали надзвичайно гостру дискусію в суспільстві та профспілковому середовищі, оскільки наслідком їх ухвалення є падіння і так невисокого життєвого рівня співвітчизників, а олігархат і великий капітал знову нестимуть мінімум втрат і, як це було неодноразово, примножуватимуть свої статки.

СПО об'єднань профспілок заявляє, що перекладання всього тягара на плечі працюючого населення є неприпустимим! Переконані, що значну частину непопулярних обмежень влада має перекласти на плечі олігархів.

Окремо заявляємо також про неприпустимість нав'язування МВФ суверенній країні будь-яких обмежень соціальних чи трудових прав громадян. Упевнені: суспільство має право знати, хто і яку ціну повинен сплатити за подолання кризи, як довго триватиме затягування пасків та які подальші перспективи.

У цих складних умовах, на думку профспілок, принциповою умовою відновлення суспільної і економічної стабільності має бути справедливий та посильний розподіл тягара відповідальності між державою, бізнесом та громадянами. Переконані, що в цей складний

період украї важливим є забезпечення жорсткого дотримання трудових прав, передусім на безпеку праці, своєчасну й повну її оплату, соціальне страхування працівників. Винні у зарплатних боргах мають нести суворе покарання, а працівникам у випадку заборгованості мають сплачувати компенсацію за кожен день затримки виплати заробленого.

Одночасно вимагаємо від Уряду та роботодавців забезпечити безумовне виконання положень чинних Генеральної та галузевих угод, колективних договорів, особливо в частині соціальних стандартів, розвитку виробництва та соціального діалогу. Задля цього профспілки найближчим часом планують вийти з ініціативою до Федерації роботодавців України стосовно підписання Меморандуму про співробітництво між роботодавцями та профспілками щодо збереження трудових колективів та забезпечення стабільної роботи підприємств.

СПО об'єднань профспілок наполягає на проведенні невідкладної зустрічі представників СПО з керівництвом Уряду, де має бути визначено подальші дії з відновлення економічного зростання України у взаємодії з громадськістю, шляхи мінімізації негативних наслідків для населення від прийнятих антикризових рішень Кабміну. При цьому основні соціальні стандарти потрібно не просто довести до належного рівня, а й передбачити їх динамічне наближення до європейського.

Профспілки закликають Уряд негайно підготувати та запровадити програму дій з метою активізації економіки, розвитку вітчизняного виробництва як основного джерела наповнення державної казни та захисту від безробіття, а також залучення інспективних інвестицій і розширення ринків збуту української продукції. Особливий акцент необхідно зробити на розвитку внутрішнього ринку, що буде найбільш реально і вагомою підтримкою вітчизняної промисловості та вітчизняного виробника.

Переконані, що українські мільярди й мільйонери, всі роботодавці мають засвідчити свій патріотизм шляхом надання державі посильної фінансової допомоги, а працівникам – гідної оплати праці, що сприятиме збереженню і без того мізерних соціальних гарантій простих українців та запобіганню очікуваного критичного зростання соціальної напруги в суспільстві.

ЗІ СВЯТОМ!

ПРИВІТАННЯ З ВЕЛИКОДНІМИ СВЯТАМИ

Шановні співчани!

Сердечно вітаю вас зі святом Воскресіння Христового! У цей світлий день бажаю всім вам миру, добра, радості й Божого благословення. Хай у Великодні свята у ваші домівки ввійдуть любов, благодать, щастя і здоров'я. Щиро вірю, що Воскресіння Христове принесе українському народу духовне оновлення, мир, злагоду і впевненість у майбутньому. Радісних Свят вашим родинам! Христос Воскрес!

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ,
В.О. ГОЛОВИ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

НАРАДА

ПРОФСПІЛКИ НЕ ВТРАЧАЮТЬ НАДІЮ НА КРАЩЕ МАЙБУТНЄ БЮДЖЕТНИКІВ

З метою напрацювання спільної позиції з низки проблемних питань 9 квітня відбулася робоча нарада представників ФПУ та всеукраїнських профспілок бюджетної сфери.

Як повідомляє Департамент бюджетної політики та соціального захисту апарату ФПУ, профспілки переконані, що країна зможе подолати нішіні фінансово-економічні труднощі. Тому саме перспективи розвитку оплати праці у бюджетних галузях зумовили жвавий інтерес та активну дискусію навколо проекту Концепції реформування оплати праці. Учасники зустрічі обговорили можливі інноваційні підходи до оплати праці, зокрема в бюджетній сфері, та бачення профспілкових пропозицій до нової Генеральної угоди. Враховуючи, що у відповідь на звернення ФПУ Мінісоцполітики України висловило готовність розпочати консультації щодо конкретних розмірів посадового окладу працівника І тарифного розряду ЄТС у 2015 році (лист від 26.03.14 № 2725/0/14-14/18), учасники наради вклали свою позицію щодо розміру базового тарифного розряду ЄТС з урахуванням поточної ситуації в країні. Також на зустрічі пролунали зауваження до проєк-

ту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо вдосконалення окремих положень соціальної політики)» (реєстр. № 4648 від 07.04.2014) та визначені можливі солідарні дії профспілок.

Розглянуто та обговорено пропозицію Донецької обласної організації працівників освіти і науки стосовно входження у колективний трудовий спір з Урядом у зв'язку із збільшенням грошового розриву між базовим тарифним розрядом (посадовим окладом) ЄТС і мінімальною заробітною платою та прийнято солідарне рішення про те, що насамперед мають бути використані всі можливі шляхи соціального діалогу. Також прийнято спільне рішення про щотижневне проведення таких зустрічей.

ОФІЦІЙНО

ПРОФСПІЛКОВИЙ НАКАЗ КАНДИДАТАМ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Від імені 8 мільйонів членів профспілок Федерація профспілок України заявляє, що наш вибір – це розвиток демократії, безпека громадян, модернізація виробництва, цивілізовані соціально-трудові відносини, досягнення європейських стандартів життя. Ми акцентуємо увагу кандидатів у Президенти України, що саме працею наших співвітчизників створюється національне багатство, саме їхня праця є головним джерелом наповнення державного, місцевих і пенсійного бюджетів.

Наш Наказ майбутньому Президенту України:

1. Забезпечити розвиток України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави на основі утвердження та забезпечення прав і свобод громадян.
2. Створити умови для розбудови конкурентоспроможної економіки, заснованої на інноваціях, високопродуктивних робочих місцях та виробничій демократії і залученням працівників до управління підприємством. Досягти протягом п'яти років ВВП на душу населення рівня країн – нових членів ЄС.
3. Забезпечити зростання рівня зайнятості на безпечних робочих місцях з гідними умовами праці. Запровадити механізм реалізації права молоді на перше робоче місце, підвищення кваліфікації. Збільшити протягом п'яти років кількість легально зайнятих не менш ніж на 4 мільйони.
4. З метою реалізації конституційного права громадян на достатній рівень життя для себе і своєї сім'ї забезпечити:
  - мінімальну заробітну плату з 2015 року, що створить можливість для відтворення трудового потенціалу працівника, утримання неповнолітніх членів сім'ї, сплачення витрат на платні медичні й освітні послуги, духовно-

го розвитку, накопичення на придбання житла;

- динамічне зростання заробітної плати та її зрівняння до 2020 року з рівнем країн Євросоюзу. Забезпечення справедливого співвідношення між заробітною платою кваліфікованого працівника та заробітною платою керівника;
- підвищення у виробничій сфері частки витрат на оплату праці у собівартості продукції до середньоєвропейського рівня 30–35%;
- ліквідацію дискримінації в оплаті праці працівників бюджетних галузей, держслужбовців, поетапно підвищення заробітної плати бюджетникам із доведенням до 2017 року до рівня середньої по економіці;
- викоринення до кінця 2014 року заборгованості з виплати заробітної плати та запровадження механізму повноцінного захисту конституційного права працівника на своєчасну оплату праці;
- запровадження з 2015 року справедливої і прозорої системи пенсійного забезпечення із заміщенням середнього заробітку на рівні 55–65%, надання в повному обсязі заслужених чесною працею пільг і гарантій;
- щорічне зменшення не менш ніж на 25% розриву в розмірах пенсій, призначених у різні роки;
- встановлення у 2015 році та поетапно підвищення для учнів, студентів мінімального розміру стипендії пропорційно до прожиткового мінімуму.

5. Забезпечити державний контроль за цінами на товари першої необхідності, а також прозорість та обґрунтованість встановлення цін і тарифів на природний газ, електроенергію, послуги у сфері житлово-комунального господарства, електров'язку, громадського і залізничного транспорту. Впроваджувати заходи упереджувального соціального захисту вразливих категорій громадян у разі підвищення цін і тарифів, за-

хист пенсій та трудових доходів не менш ніж на рівень інфляції.

6. Щороку забезпечувати державне замовлення на будівництво 200 тисяч квартир соціального житла для молоді, малозабезпечених сімей, людей з обмеженими фізичними можливостями. Запроваджувати доступні для кожної сім'ї кредити для будівництва або купівлі житла.

7. Впровадити прозору та справедливую податкову систему, здійснювати оподаткування доходів від праці не більше, ніж оподаткування доходів від капіталу. Встановити з 2016 року неоподаткований мінімум доходів громадян на рівні прожиткового мінімуму.

8. Подолати корупцію та хабарництво, тиньову заробітну плату, нелегальну та атипіву зайнятості.

9. Продовжити програму повернення вкладів Ощадбанку Радянського Союзу до повного повернення коштів.

10. Сприяти розвитку громадянського суспільства та реалізації його основної функції – громадського контролю за діяльністю влади й дотриманням законодавства. Забезпечувати умови для ефективного соціального діалогу, діяльності профспілок і надання їм права законодавчої ініціативи та права звернення до Конституційного Суду.

Ми очікуємо від нового Президента України практичних кроків для підвищення престижності праці в національній економіці, належного оцінювання та визнання її суспільної значущості.

Федерація профспілок України розраховує, що Президент України реалізує Наказ профспілок. Зі свого боку, заявляємо про свою готовність до конструктивної співпраці з владою та роботодавцями задля реальних змін у країні, на які очікує суспільство.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

ПРЕЗИДІЯ

ПРОФСПІЛКИ – ЗА СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

14 квітня відбулося чергове засідання Президії Федерації професійних спілок України у режимі селекторної наради за допомогою відеоконференцз'язку. В ході засідання було розглянуто низку важливих питань щодо захисту соціально-економічних прав та інтересів людини праці в сучасних умовах, а також питань, що стосуються розвитку соціального діалогу.

Олена ОВЕРЧУК
«ПВ»

Відкриваючи засідання, члени Президії вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблих унаслідок аварії на шахті імені О.О. Скочинського у Донецьку.

Враховуючи підсумки консультацій членських організацій з членами Ради ФПУ щодо можливої дати проведення восьмого засідання Ради Федерації профспілок України, напружену політичну та соціально-економічну ситуацію, пов'язану з виборами Президента України, призначеними на 25 травня, Президія ФПУ прийняла рішення скликати восьме засідання Ради Федерації профспілок України 26 червня 2014 року та провести його в Києві у приміщенні конференц-залу готелю «Турист». Серед питань, що вирішено винести на розгляд Ради, зокрема, такі: про завдання профспілок щодо захисту соціально-економічних прав та інтересів працюючих у сучасних умовах; про проект Стратегії модернізації ФПУ та членських організацій; про затвердження звіту про виконання бюджету ФПУ за 2013 рік і бюджету ФПУ на 2014 рік, а також про вибори Голови ФПУ. На думку членів Президії, тривалий час керівництво держави ігнорувало вирішення соціально-трудових проблем, зростала корупція та розширювався «тиньовий» сектор економіки, відтак майбутній Президент України має нівелювати непопулярні реформи, що і запровадив новий Уряд, і забезпечити соціальну справедливість та економічний розвиток України. Заслухавши та обговоривши профспілкові пропозиції до кандидатів у Президенти України, Президія ФПУ постановила схвалити Наказ кандидатів у Президенти. Члени Президії затвердили рекомендації щодо дій профспілок із реалізації антикризових заходів. Адаже критична ситуація, що виникла в країні, а саме: тривалий спад виробництва, зменшення економічної активності населення, тенденція до скорочення штату працівників і вакансій і, як наслідок, загроза масового

безробіття, потребує невідкладного та адекватного реагування з боку влади спільно з роботодавцями та профспілками задля стабілізації економіки країни та виведення її на новий рівень розвитку. Члени Президії акцентують, що в цих умовах особливої уваги потребують питання дотримання трудових прав працівників, їх соціального захисту, а також контроль ситуації з реалізації гарантій діяльності профспілок. Запровадження антикризових заходів щодо тимчасових соціальних обмежень потребує максимальної публічності, використання упереджувальної політики соціального діалогу, тим часом антикризові заходи мають бути аргументованими, соціально виваженими та справедливими. Члени Президії наголошують, що саме соціальна несправедливість, корупція та приниження працівників гальмують розвиток держави та породжують невдоволення громадян, що й стало першопричиною нещодавньої революції. Заслухавши інформацію заступника Голови ФПУ Сергія Кондюка щодо необхідності розроблення концептуальних засад реформування оплати праці в Україні, на виконання рішення Національної тристоронньої соціально-економічної ради Президія ФПУ постановила взяти за основу проект Концепції реформування оплати праці в Україні. В свою чергу, членські організації ФПУ мають провести обговорення в профспілкових організаціях, трудових колективах проекту Концепції та подати зауваження і пропозиції до нього. Під час засідання також обговорено питання про делегування представників ФПУ на зібрання повноважних представників профоб'єднань щодо перерозподілу квот до органів соціального діалогу, а також про директора Благодійного фонду «Відродження Будинку спілок». Директором Фонду на громадських засадах обрано Василя Андреева, голову Профспілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України.

СПІВЧУТТЯ

Федерація профспілок України висловлює щире співчуття сім'ям, рідним і близьким загиблих шахтарів унаслідок аварії, що сталася 11 квітня ц. р. на шахті ім. академіка О.О. Скочинського в Донецькій області. Бажаємо якнайшвидшого одужання тим шахтарям, які зазнали ушкодження унаслідок цієї трагічної події.

ЗІБРАННЯ

ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ

11 квітня на виконання рішення Президії Федерації профспілок України від 27 березня відбулися загальні збори засновників Благодійного фонду «Відродження Будинку профспілок».

Відкриваючи засідання, в.о. Голови ФПУ Григорій Осовий поінформував, що Президія Федерації профспілок України ухвалила постанову «Про благодійний проект ФПУ «Відродимо Будинку профспілок – символ Євромайдану!», у якій схвалено благодійний проект ФПУ та затверджено медіаплан його інформаційної підтримки. Також створено оперативну робочу групу з організаційно-технічного забезпечення благодійного проекту. Вирішено заснувати Благодійний фонд «Відродження Будинку профспілок». Членським організаціям рекомендовано розпочати роз'яснювальну роботу в галузях, регіонах, трудових колективах.

На засіданні обговорювалося питання обрання голови загальних зборів Благодійного фонду «Відродження Будинку профспілок». На цю посаду було підтримано кандидатуру в.о. Голови ФПУ Григорія Осового.

Також було підтримано рішення Президії ФПУ про створення благодійної організації – Благодійного фонду «Відродження Будинку профспілок», затверджено його Статут. Директором Фонду вирішено затвердити кандидатуру Сергія Геруса, за умови підтримки Президії ФПУ.

Для виконання функцій контролю у Благодійному фонді обрано голову та членів наглядової ради Фонду. Головою наглядової ради став заступник Голови ФПУ Володимир Саенко,

його заступниками – екс-мер столиці Олександр Омельченко та голова Профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України Олексій Романюк. До складу членів Наглядової ради також увійшли: голова Нацбанку України Степан Кубів, заступник міністра соціальної політики Віктор Іванкевич та ін.

Учасники зборів доручили директору Фонду Сергію Герусу особисто або через уповноважених ним осіб здійснити всі необхідні дії, пов'язані з державною реєстрацією Благодійного фонду «Відродження Будинку профспілок» із наданням усіх необхідних для цього повноважень.

БРИФІНГ

БУДИНОК ПРОФСПІЛОК ВІДНОВЛЯТЬ ДО 2016 РОКУ

Тетяна РУБАН, «ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Про це повідомив під час брифінгу виконуючий обов'язки Голови Федерації профспілок України Григорій Осовий. За його словами, відновлення Будинку профспілок відбуватиметься чотирма етапами впродовж 2–2,5 років. Планується, що до Дня Незалежності 2016 року оновлений Будинок ФПУ стане окрасою Майдану.

На першому етапі проведуть демонтаж зовнішніх конструкцій будівлі, що були пошкоджені пожежею й можуть загрожувати безпеці людей, які перебувають поруч із об'єктом. На другому етапі здійснять внутрішній огляд будівлі й фахівці проведуть експертизу про ступінь пошкодження об'єкта та стан несучих конструкцій. Григорій Осовий зазначив, що вже проведено візуальний огляд таких конструкцій.

Результати внутрішньої експертизи будівлі очікують отримати в найближчі три тижні.

На третій стадії відновлення Федерація має намір провести конкурс на кращий проект відновлення Будинку профспілок. За словами Григорія Осового, на цьому етапі буде визначено, який вигляд матиме відновлений об'єкт. При цьому він звернув увагу на те, що прознення будівлі не йдеться взагалі. Разом із тим Григорій Осовий повідомив, що для фінансування відновлю-

вальних робіт у Будинку профспілок ФПУ створила спеціальний благодійний фонд, куди вже почали надходити перші кошти.

«Власних коштів профспілок недостатньо для проведення всіх чотирьох етапів цієї роботи, тому ми заснували благодійний фонд, аби через нього акумулювати потрібні кошти для належного проведення всіх етапів робіт», – сказав Григорій Осовий.

Разом із тим він зазначив, що Федерація профспілок розуміє, що розрахову-

вати на фінансову підтримку держави, враховуючи плачевний стан держбюджету, не можна. Проте він сподівається, що Київрада збільшить ФПУ від сплати земельного податку на той час, поки будівля не експлуатується. Наразі щорічний податок на землю для ФПУ становить 180 тис. грн. Що стосується точної вартості відновлення будівлі, то вона, за словами Григорія Осового, буде відома лише після затвердження проекту відновлення об'єкта.

РЕАКЦІЯ

ПРО НЕДОПУЩЕННЯ ЗНИЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

Президія Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок прийняла заяву, адресовану в.о. Президента України, Голові Верховної Ради України Олександру Турчинову, Прем'єр-міністру України Арсенію Яценюку та в.о. обов'язки Голови ФПУ Григорію Осовому. У ній зазначається, що прийняття Кабінетом змін до низки законів України та ст. 179, 250 Кодексу законів про працю України призведе до різкого погіршення матеріального становища громадян, особливо в умовах нинішнього підвищення цін і тарифів, спричинить глибоке невдоволення в трудових колективах і в суспільстві в цілому. «Вважаємо, що передумовами для економічного зростання в Україні та стабілізації фінансового стану держави повинні бути, перш за все, виведення економіки з тіні, подолання корупції, модернізація економіки та створення нових робочих місць, легалізація трудових відносин», – йдеться у заяві.

ЛУГАНЩИНА

14 квітня відбулося засідання Президії Ради Федерації профспілок Луганської області, на якому було прийнято заяву «Про недопущення зниження соціальних гарантій громадян в умовах впрова-

дження економічних реформ». Документ надіслано на адресу Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, голови Луганської обласної державної адміністрації, голови Луганської обласної ради. «Федерація наполягає негайно підготувати та запровадити програму дій з метою активізації економіки, розвитку вітчизняного виробництва як основного джерела наповнення державної казни та захисту від безробіття, а також залучення неспекулятивних інвестицій і розширення ринків збуту української продукції. Особливий акцент необхідно зробити на розвитку внутрішнього ринку, що буде найбільш реальною і вагомим підтримкою вітчизняної промисловості й вітчизняного виробника. Всі роботодавці мають засвідчити свій патріотизм шляхом надання державі посильної фінансової допомоги, а працівникам – гідної оплати праці, що сприятиме збереженню і без того мізерних соціальних гарантій простих українців та запобіжить очікуваному критичному зростанню соціальної напруги в суспільстві. У цей період українцям важливішим є жорстке забезпечення дотримання трудових прав трудящих, передусім на своєчасну й повну оплату праці працівників та їх захисту від безробіття», – наголошується у заяві.

ГОСТРА ТЕМА

УКРАЇНЦЯМ ВЖЕ ЗАБОРГУВАЛИ МІЛЬЯРДИ

Тетяна РУБАН
«ПВ»

За офіційними даними, станом на 7 квітня заборгованість із зарплат становить 1 млрд 23 млн грн, хоча її реальний обсяг сягає 2 млрд гривень. Такі цифри були оприлюднені під час брифінгу, у якому взяла участь екс-міністр соціальної політики Наталія Корольєвська. Наразі небезпечною тенденцією є зростання заборгованості, яка спостерігається протягом останніх тижнів. Приміром, порівняно з 31 березня заборгованість у Донецькій області зросла до 104,4 млн грн. У Харківській області за цей самий період борги збільшилися до 115 млн грн. Не краща ситуація і в інших областях.

Прийняття Закону України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в

Україні» 27 березня ц. р. призвело до заморозування державних соціальних стандартів і гарантій для малозабезпечених категорій населення, зменшення мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, зменшення реальної зарплати для переважної більшості працівників. Разом із цим скорочується ресурс допомоги безробітним, яких стане більше у зв'язку із втратою українськими промисловими підприємствами традиційних ринків збуту.

Скорочення соціальних гарантій найбільш уразливим категоріям населення суперечить Конституції України, де чітко зазначено, що зміна законодавства не може звужувати права громадян, у тому числі на соціальний захист. Тим часом ухвалений закон не просто звужує ці права, а в деяких випадках їх навіть скасовує.

РОЗМОВА З ГОЛОВОЮ ПЕРВИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАУ В ДАХК «АРТЕМ» ОЛЕКСАНДРОМ КЕЛЬЇНИМ

Ми зберегли завод і колектив у працездатному стані

– Олександр Дмитровичу, колись (правда, давно) мені неодноразово доводилося чути від людей різних професій вислів «наш рідний завод». Це зігрівало. Але настали нові часи, прийшли нові власники, багато що змінилося не на краще. А ось на «Артемі» владарює та сама атмосфера – залюбленості в рідне підприємство...

– Так. У гнімі нашого заводу є такі слова: «С тобою ми вчора і завтра, ти – наша судьба, «Артем». Державна акціонерна холдингова компанія «Артем», що входить до Державного концерну «Укроборонпром», – одне з найстаріших підприємств України. З невеличкого напівкустарного заводу на Лук'янівці воно за 122 роки перетворилося на сучасний холдинг! Це унікальне підприємство з універсальними технологічними й виробничими можливостями. За понад столітню історію тут освоєно випуск багатьох видів продукції, проте сучасне лідерство завойоване в галузі виробництва авіаційних керованих ракет класу «повітря-повітря», автоматизованих комплексів «Гурт» для підготовки й технічного обслуговування авіаційних засобів ураження, протитанкових керованих ракет, а також приладів та устаткування для авіаційних літальних апаратів. Крім того, компанія випускає побутову техніку, зварювальні напівавтомати, автотрансне електроустаткування, медтехніку, засоби пересування й реабілітації людей з обмеженими фізичними можливостями, сходові й вертикальні підйомники-платформи та інші товари.

– А нині який настрій у трудово-господарстві в зв'язку із складною соціально-політичною ситуацією? Чи не змінився чисельний склад працівників, графік роботи?

– Звісно, найцінніше – це наші заводчани. Питаєте, як вони переживають нинішню ситуацію? По-артемівськи! Розумієте, є в наших людях щось таке, що роками й десятиліттями виховалося в них, міцно входило в душу й характері цілих династій, з покоління в покоління. Це артемівський дух, тобто вміння працювати на результат, здатність мобілізувати всі сили, віра в колектив. І звичайно, терпіння. В нас немає байдужих! Громадянська позиція в артемівців є, і вони активно висловлюють її, проте в такий спосіб, аби це не заважало роботі. Не побоюєся пафосу, але для нас зберегти Україну – це передусім зберегти наш завод!

Приміром, за всі роки незалежності наша державна акціонерна компанія не мала жодно-

го державного замовлення. Всю воєнну продукцію ми випускали для іноземних замовників. Через неритмічне завантаження й сьогодні доводиться працювати неповний тиждень. Чисельність персоналу, на жаль, зменшилася, але ми зберегли завод і колектив у працездатному стані. Підприємство готове виконати будь-які замовлення задля оборони країни. В нас освоєли й можуть випускати також цивільну продукцію: ліфтове устаткування, світлофори й світлодіодні світильники та багато іншого. Довгий час пропонуємо Києву все це замовляти – за програмами співробітництва чи індивідуально. Однак не спрацює. Мабуть, через наші безвідкатні технології.

– Чи існує взаєморозуміння між адміністрацією холдингу та його профспілковою організацією?

– На семінарах ми теж вивчаємо питання, в чому здебільшого полягає сутність взаємин адміністрації підприємства та його профкому: партнерство чи соціальний діалог? У нас на «Артемі» – спільна робота задля колективу! Нинішній президент компанії Віктор Салюта, так само як і його попередник Станіслав Сміль, – керівники соціально орієнтовані. Тож часто доводиться боротися саме разом з директором – скажімо, за своєчасну виплату зарплати, як це було у 2012–2013 роках. Причина затримок найчастіше поза підприємством: то за виконаною роботою вчасно не розрахувалися, то (як завжди!) не повернули ПДВ тощо. Тоді ми спільно, в

тому числі ЦК ПАУ, і міськпрофрада, а у найтяжчих випадках ФПУ – доходимо до вищого керівництва країни. Так само спільно з адміністрацією зберігаємо й соціальну сферу підприємства.

Звісно, трапляються й не вельми приємні розмови, коли комісії профкому при перевірках констатують порушення охорони праці, мають зауваження при атестації робочих місць, щодо нарахування допомоги з тимчасової непрацездатності. Важко дається переведення об'єктів соціальної сфери на самоопікування, надто щодо темпів такого переведення й збереження пільг для працівників. Буває, профком не погоджується на звільнення працівника в зв'язку із скороченням. Однак то щоденна робота, її результат – стабільність колективу.

– Чи коригуються положення колективного договору відповідно до нових соціально-політичних умов? Як відбувається узгодження з адміністрацією спірних питань?

– Безперечно, колдоговір відіграє важливу роль у регулюванні соціально-економічних відносин на підприємстві, причому грає важливу роль у регулюванні соціально-економічних відносин, особливо збереження трудових, соціальних прав і гарантій, так і для адміністрації. Адже в українському законодавстві чимало вкрай важливих відповідних норм не мають безпосереднього застосування. Лише через колективний договір. Тож якщо не передбачити в ньому порядок застосування форм, систем оплати праці, розмірів тарифних ста-

вок, окладів чи, скажімо, додаткової відпустки за роботу в особливих умовах, то й законних підстав для цього немає. Постраждає працівник, а керівник відповідатиме.

Для нашого КД характерна наявність багатьох додаткових, порівняно із законом, соціальних благ. Так званий соціальний пакет становить близько 4 тис. грн на людину щороку. Раніше керівництво підприємства не охочо йшло на закріплення цього в колдоговорі, та все ж намагалось забезпечити. Поступово ми дійшли висновку, що записувати до колдоговору належить усе, на що витрачаються гроші, бо інакше адміністрація ризикує підпасти під штрафні санкції. Та й контроль додержання відповідних позицій стає об'єктивнішим. Якщо оцінити в грошовому еквіваленті, то «вага» дев'ятого розділу нашого КД «Соціальні пільги й гарантії» потягне на понад 23 млн грн, з яких прямих дотацій – 12 млн. Що стоїть за цим? Підтримка значущих для працівників соціальних об'єктів: медкомплексу, дитячого табору ім. Ю. Гагаріна, бази відпочинку «Сокіл», дитячого будинку культури «Артемівськ», спортивного клубу «Сокіл». Це також витрати на придбання путівок, допомога працюючим інвалідам, лікування, спортивні змагання тощо.

Процес формування взаємних зобов'язань сторін (так само, як згодом і контроль їхнього виконання) відбувається із залученням профактиву, фахівців, проте ключову роль відіграє двостороння комісія. Тут концентруються всі пропозиції від цехів і служб. Розглядаються вони в палках суперечках і не завжди відразу ухвалюються. Перевіряємо їх на відповідність законодавству, економічну обґрунтованість. До деяких повертаємося по кілька разів. Проект пропозиції до КД на 2014–2015 роки ближче до конференції мистів мої нотатки, що нагадували фронтові зведення: «за станом на 25.11.13», «за станом на 26.11 – ранок», «за станом на 26.11 – вечір» тощо. Тобто працювали бурхливо, але на конференцію сторони вийшли з узгодженими позиціями, закріпленими в акті про виконання колективного договору й у постанові конференції. Набір зобов'язань не змінився, щоправда, довелось економічніше планувати витрати. Власне, в цьому й полягає соціальна відповідальність адміністрації – я сказав би, у вузькому сенсі.

– А, перепрошую, в чому вона полягає у широкому сенсі?

– Передусім у засвоєнні підприємцями філософії соціальної відповідальності (чим, на

жаль, мало хто з них може похвалитися). Один із значущих аспектів практичної соціальної відповідальності бізнесу є впровадження національними виробниками міжнародних соціальних стандартів, які ФПУ ініціювала в різний час і на різних рівнях. Найвідоміші серед них – SA-8000 і Глобальний договір ООН, однак поки що цей рух не став масовим. Систему менеджменту якості нашої компанії міжнародні стандартами ISO-9001:2000, аерокосмічними та воєнними стандартами EN/AS-9100, AQAP-2110. Найявніше це й сертифіката за SA-8000 стала б додатковим аргументом при укладанні міжнародних контрактів, тим більше, що наш рівень еквіваленті йому відповідає.

– Олександр Дмитровичу, знаю, що Профспілка авіабудівників України, в тому числі «Артем», має широкі міжнародні профспілкові зв'язки...

– Так. Із російською профспілкою працівників авіаційної промисловості, профспілкою «Профмаш» Республіки Башкортостан, давня дружба пов'язує нас із турецькою профспілкою Тюркметал та Міжнародною євразійською федерацією металістів (ЄСФМ). Первинною організацією ПАУ в ДАХК «Артем» часто презентує в Туреччині не лише профспілку, а й Україну. Маю на увазі профспілкові навчання, участь у дитячих фестивалях дружби, з'їздах. Із турецькими колегами ми обмінюємося дитячими делегаціями вже десять років.

Цьогоріч 5–6 березня в Анкарі відбувся VII з'їзд ЄСФМ, присвячений 20-річчю цієї організації, а її членом є й профспілка авіабудівників України. У з'їзді взяли участь голови та керівники різних турецьких та євразійських профспілок, загалом представників 76 профспілок з 18 країн. Присутня була й Профспілка авіабудівників України, делегація якої очолював голова ПАУ Ярема Жугаєвич. Від «Артема» поїхали четверо делегатів. На мій погляд, вельми важливими були не лише офіційні виступи, а й, безперечно, спілкування з давніми друзями, котрим хотілось мати достовірну інформацію щодо подій в Україні. Із щирими почуттями вони сприймали наші розповіді про нинішній стан речей, про долю Будинку профспілок. Дружні профспілки не лише висловили підтримку Україні, а й запропонували реальну допомогу.

Розмовляла
Тетяна Моргун

ПЛЕНУМ

ПРОФСПІЛКИ – ЗА ЯКІСНЕ І ДОСТУПНЕ ГРОМАДСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

10 квітня відбувся IV пленум ЦК Профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України.

Участь профспілкових організацій в кампанії «За якісне громадське обслуговування» та посилення соціальної захищеності спільчан – основне питання, що було розглянуто учасниками пленуму. У засіданні взяли участь в. о. Голови ФПУ Григорій Осовий, заступник міністра Мінрегіону України Григорій Семчук, начальник сектору Управління регіонального розвитку КМУ Олександр Прилипка, керівники галузевих асоціацій і корпорацій.

Вважати й надалі пріоритетним завданням президії ЦК та інших виборних органів профспілки сприяння галузевим підприємствам у підвищенні якості надання житлово-комунальних послуг, забезпечення гідної оплати й безпеки праці та правового захисту спільчан – такою була одна з головних тез виступів учасників пленуму ЦК галузевої профспілки.

У доповіді голови ЦК профспілки Олексія Романюка лунало занепокоєння в зв'язку з поступовим згортанням державного курсу на реальне реформування житлово-комунального господарства. Нинішній стан більшості підприємств ЖКГ, інженерних комунікацій населених пунктів України є критичним і загрозливим для національної безпеки держави, не дозволяє надавати споживачам послуги належної якості, а темпи руйнації основних фондів галузі перевищують темпи їх відновлення. Постійне недофінансування, зволікання з реформуванням та модернізацією галузевих підприємств може призвести до нових надзвичайних ситуацій техногенного й екологічного характеру.

Внаслідок неповного відшкодування державою компенсацій за перевезення пільгових категорій населення у вкрай незадовільному стані перебуває міський електричний транспорт. Наразі нелегкі часи переживають трудові колективи водопровідно-каналізаційного, теплового господарств, житлово-експлуатаційних та інших підприємств.

Суб'єкти господарювання ЖКГ в економічному, правовому та технічному стані вже давно переїшли критичну межу і виживають лише завдяки високій відповідальності, ентузіазму та терпінню працівників. Люди, які працюють за будьяких погодних умов та виконують найбруднішу роботу, отримують заробітну плату на 20–30% нижче середньої в промисловості секторі. На багатьох галузевих підприємствах працівники не отримують зарплату декілька місяців.

Президія ЦК профспілки, інші виборні профоргани для досягнення цілей та мети кампанії «За якісне та доступне громадське обслуговування», посилення захисту прав спільчан максимально використовують соціальний діалог. Минулого року після копійної роботи підписано нові галузеві угоди з Мінрегіоном, Мінінфраструктури, Центральним правлінням УТОС та Центральним правлінням УТОГ.

2013 року виборні органи профспілки активно включилися в міжнародну кампанію «За право людини на чисту питну воду» та закликали долучитися до неї соціальних партнерів та усі членські організації ФПУ. Представники галузевої профспілки беруть участь в роботі колегії Мінрегіону, організації Всеукраїнського конкурсу «За кращий благоустрій населених пунктів», вносять кон-

стпунних житлово-комунальних послуг населенню країни й поліпшення соціального становища працівників мають стати нагальними завданнями для вирішення.

В. о. Голови ФПУ Григорій Осовий у своєму виступі насамперед наголосив на важливості, зважаючи на дуже складну політичну, соціальну й економічну ситуацію в країні, завдань для Федерації, її членських організацій щодо посилення соціально-економічного захисту працівників, необхідності домогтися реальної ефективності у вирішенні проблем людини праці. На його думку, задля цього слід модернізувати, зміцнити та підвищити ефективність профспілкового руху.

Під час засідання було прийнято рішення затвердити Звернення учасників пленуму ЦК профспілки щодо підтримання житлово-комунального господарства та на-

Спрямувавши власні та запозичені ресурси й інвестиції на реанімацію житлового фонду, водопроводів, теплотрас, об'єктів водовідведення, ліфтового господарства, ремонт доріг, будівництво сміттєпереробних заводів, оновлення рухомого складу міського громадського транспорту, забезпечення споживачів приладами обліку енергоресурсів, держава може дати поштовх для відродження вітчизняного виробництва, організації сотні тисяч нових робочих місць. Особливо це актуально сьогодні, коли для української промисловості закриваються ринки збуту продукції Російської Федерації та інших країн СНД.

кренні пропозиції щодо розвитку житлово-комунального господарства та підвищення якості послуг при формуванні державного бюджету, національних та галузевих програм економічного розвитку. З питань цінової політики ЦК профспілки співпрацює з Національною комісією, що здійснює державне регулювання ринку комунальних послуг, Асоціацією міст України, галузевими асоціаціями та корпораціями.

Олексій Романюк висловив упевненість в тому, що житлово-комунальне господарство, як життєва забезпечуюча галузь, може стати одним із значних потенціалів розвитку галузей економіки і здатне вивести з кризи інші галузі національної економіки країни. В нашій державі, де гостро постало питання енергозбереження та ціни на газ, значної економії ресурсів можна було б досягти за рахунок модернізації котельень та теплотрас.

Отже, динамічний розвиток галузі, забезпечення якісних та до-

правити його Верховній Раді, Кабінету Міністрів та Раді національної безпеки та оборони України.

Пленум доручив президії та керівництву ЦК профспілки опрацювати та направити Мінрегіону та Мінінфраструктури, іншим сторонам соціального діалогу, а також ФПУ пропозиції, внесені учасниками пленуму, для вирішення в межах їх компетенції.

Учасники пленуму також закликали органи влади, соціальних партнерів, політиків та громадські організації, депутатів всіх рівнів підтримати кампанію «За якісне та доступне громадське обслуговування», долучитися до пропаганди цінностей сфери послуг для суспільства, сприяти здійсненню заходів з мінімізації техногенного впливу об'єктів житлово-комунального господарства на навколишнє середовище і людину в цілому, недопущення скорочення громадських послуг.

ПРОФСПІЛКА ЖКГ, МП, ПОН
УКРАЇНИ

ЗУСТРІЧ

У СТОЛИЦІ КОНСТАТУЮТЬ ВІДСУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

Київська міська рада профспілок висловлює велику стурбованість спільчан, профспілкових організацій соціально-економічною ситуацією, що склалася в усіх сферах діяльності столиці України, а також відсутністю соціального діалогу для захисту працюючих киян, інвалідів та малозабезпечених верств населення. Про це йдеться в зверненні профспілок Києва до влади і роботодавців, що було ухвалено під час зустрічі профспілкового активу столиці з головою Київської міської держадміністрації Володимиром Бондаренком.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, у виступах голови Київської міської ради профспілок Валентина Мельника, представників галузевих профспілкових організацій, трудових колективів столиці наголосувалося, що міські профспілки застерігають владу і роботодавців щодо того, аби труднощі, які виникли, не були перекалені виключно на плечі трудящих, котрі можуть найбільше постраждати через масові звільнення, невилплату або затримки з виплатою заробітної плати, нехтування вимог безпеки і умов праці, переведення працівників на скорочений робочий день і тижднів, згортання міських соціальних програм.

«Профспілки зацікавлені в розвитку соціального діалогу, ми будемо підтримувати всі кроки міської влади щодо покращення рівня життя, соціально-економічного захисту людей, – сказав Валентин Мельник. – Але головне для профспілкових організацій столиці – забезпечення законних прав та інтересів працюючих киян та малозабезпечених громадян». Разом з тим, наголосувалося у виступах, профспілки вимагають, щоб заходи із стабілізації економічної ситуації в столиці насамперед передбачали раціональне використання наявних у місті матеріальних і фінансових ресурсів, недопущення розкрадання бюджетних коштів, залучення для розвитку економіки внутрішніх і зовнішніх інвестицій, збереження робочих місць. «Переконані, що всі ініціативи влади, які негативно впливають на рівень життя

людей, мають ретельно обговорюватися в рамках соціального діалогу, зокрема під час укладання Територіальної угоди на новий строк, – йдеться у зверненні профспілок до влади і роботодавців. – Ми сподіваємося, що стурбованість нинішнього очільника міста соціально-економічним становищем, його бажання вести разом з роботодавцями економіку з глибокої кризи, в тому числі через ефективний соціальний діалог, є щирими і будуть максимально реалізовані на користь мешканців столиці. Київська міська рада профспілок закликає соціальних партнерів негайно підготувати та запровадити програму дій з метою активізації економіки, збереження й розвитку виробництва як основного джерела наповнення міського бюджету та захисту від безробіття».

«Ми плідно працюємо з профспілками Києва, – запевнив Володимир Бондаренко. – В наших перспективних планах багато спільних соціально-економічних проєктів, які мають на меті соціальний захист мешканців столиці, покращення їх життя, умов та безпеки праці». Він підкреслив, що Київська міська рада збереться на наступне пленарне засідання сесії, ймовірно, вже в новому складі після виборів. «Що стосується бюджету, то тільки після першого півріччя закон дозволяє його перегляд, – поінформував він. – Перше півріччя вже потрапляє в зону діяльності нової ради, тож вона може спокійно переглянути бюджет по результатах».

Учасники діалогу з головою КМДА висловили побажання, щоб такі зустрічі стали регулярними.

ПОЗИЦІЯ ПРОФСІЛОК

НІ – ПОРУШЕННЮ ТРУДОВИХ ПРАВ ОСВІТЯН

11 квітня в Інформаційній агенції «Главком» відбулася прес-конференція «Ні! Порухенню трудових прав освітян» – реакція освітянської профспілки на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо удосконалення окремих положень соціальної політики)» № 4648, розроблений Кабінетом Міністрів України. Профспілка працівників освіти і науки України висловила рішучий протест намірам Уряду звужувати трудові права педагогічних та інших працівників навчальних закладів і установ освіти.

Олена ОВЕРЧУК, «ПВ»
Фото Ірини МИХАЛЬЧЕНКО

На прес-конференції були присутні заступник голови Профспілки працівників освіти і науки України Сергій Романюк, голова Київської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України Олександр Яцунь, а також учитель географії Київського ліцею «ЕКО» № 198 Ірина Пешкова.

Профспілка працівників освіти і науки України наголосила, що проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо удосконалення окремих положень соціальної політики)» № 4648, розроблений Кабінетом Міністрів України, значно звужує трудові права освітян.

Зокрема, скасування норми частини 4 статті 36 Закону України «Про освіту» щодо створення у сільській місцевості шкіл першого ступеня незалежно від наявності кількості учнів, відкриття таких шкіл, а також самостійних класів за рішенням місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Профспілка переконана, що мають бути створені умови для забезпечення процесу відтворення

СЕРГІЙ РОМАНЮК, ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ПРОФСІЛОКИ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ:

«Уряд не повинен економити на освіті й освітянах. І якщо наші озвучені вимоги щодо скасування норм, що звужують гарантії учителів, не будуть почуті, профспілка разом із спільниками змушена буде виходити на вулицю задля більш жорсткого обстоювання своїх прав».

людського ресурсу на селі з його національними та культурними рисами. Нинішній стан системи освіти в сільській місцевості не може бути виправданий економічними труднощами і складними трансформаційними процесами в суспільстві.

Варто наголосити, що освітянська профспілка вважає неприпустимим внесення змін до частини першої статті 25 Закону України «Про загальну середню освіту» про встановлення доплат за класне керівництво у 1-4-х класах – до 20%, у 5-11-х класах – до 25%; за перевірку зошитів у 1-4-х класах – до 15%, у 5-11-х класах – до 20%; за завідування майстернями – до 20%, навчальними кабінетами – до 15%, навчально-дослідними ділянками – до 15% ставки заробітної плати. Розмір доплати вчителям за класне керівництво не може коливатися в межах від 0 до 20 чи до 25% (залежно від класу) ставки заробітної плати, оскільки кожен з учителів, на якого покладено виконання цих обов'язків, виконує однакову за змістом та обсягом роботу. Тому оплата за її виконання має встановлюватися у фіксованому розмірі, як це відбувалося впродовж багатьох десятиліть, що узаконено чинною редакцією статті 25 ЗУ «Про загальну середню освіту». Це саме стосується таких видів педагогічної роботи, як перевірка зошитів, завідування майстернями, навчальними кабінетами, навчально-дослідними ділянками, розмір оплати за виконання яких не може залежати від забезпечення тієї чи іншої школи видатками на оплату праці.

У своєму виступі заступник голови Профспілки працівників освіти і науки України Сергій Романюк зазначив: «На жаль, країна пішла шляхом економії на вчителів. Нині середня зарплата по економіці

близько 3670 грн, середня зарплата в освіті – 2500 грн. При тому, що освітяни вже суттєво відстають від середньої заробітної плати по економіці в країні, наразі дії Уряду спрямовані на те, щоб і цю заробітну плату знизити. Зокрема, Уряд прийняв постанову № 88, якою фактично ліквідував 20% надбавку за престижність праці. Проте Уряд пішов ще далі і вніс до Верховної Ради України законопроект № 4648... Вчителі стежитимуть за депутатами Верховної Ради щодо їх ставлення до законопроекту, який вніс на розгляд Кабінет Міністрів: хто за нього проголосує, які політичні сили. І ми зробимо все для того, щоб ця інформація дійшла не лише до вчителів, а й до всього українського суспільства. Без освіти розвитку України я не бачу».

Голова Київської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України Олександр Яцунь заявив: «Ми звертаємося до Уряду, до народної влади з проханням зберегти вчителів, адже освітяни не витримують такого пресу. Ми не стоїмо обережно і шукаємо шляхи для виходу з кризового стану. Врешті-решт, якщо ми зайдемо у глухий кут, і Уряд не піде назустріч у збереженні цих номінальних гарантій освітянам, ми діятимемо згідно з чинним законодавством в активній площині – маніфестації, пікетування. Ми доведимо Уряду, що за освітою та вчителем – майбутнє України».

Освітяни застерогували, що прийняття запропонованих Кабінетом Міністрів України змін до зазначених законів призведе до різкого погіршення матеріального становища працівників, надто в умовах підвищення цін і тарифів, викличе глибоке невдоволення в освітянських трудових колективах, що може призвести до масових акцій протесту.

КРУГЛИЙ СТІЛ ОСВІТЯНИ НА МЕЖІ ВІДЧАЮ

14 квітня Київська міська організація Профспілки працівників освіти і науки України за сприяння Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти провела круглий стіл «Освітяни на межі відчаю», мета якого – досягти консенсусу з Урядом для збереження трудових соціально-економічних прав педагогічних та інших працівників навчальних закладів і установ освіти в умовах економії бюджетних коштів.

Олена ОВЕРЧУК
«ПВ»

В обговоренні взяли участь голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Лія Гриневич, заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук, голова Київської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України Олександр Яцунь, заступник директора департаменту економіки та фінансування Міністерства освіти і науки Ольга Щеглова, в.о. директора Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київради (КМДА) Вікторія Челомбітько, перший заступник директора Департаменту фінансів КМДА Віктор Падалка, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Михайло Чаплига, а також педагога та профспілкова громадськість. Відкриваючи засідання круглого столу, голова Київської міської організації профспілки Олександр Яцунь наголосив, що відповідно до низки антикризових рішень, розроблених Урядом, освітянам пропонується «затягнути паски» до стабілізації ситуації в країні. Освітяни розуміють, що у кризовий час відновити весь спектр законних гарантій неможливо, зокрема, розморозити тарифну сітку чи вести в дію статтю 57 ЗУ «Про освіту». Проте так звужувати трудові права педагогів – неприпустимо! Голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Лія Гриневич наголосила: «Сьогодні український викладач на території Європи має найбільше навантаження і найменшу зарплату. Нам потрібно змінювати підходи. Комітет категорично не підтримує законопроект № 4648 і не голосуватиме за скасування надбавок. Це рішення ми озвучимо в стінах парламенту... Проте ми маємо пам'ятати, що країна перебуває у переддефолтному стані, отримавши в спадок розкрадений бюджет, Уряд намагається втримати економічну ситуацію у державі». З огляду на те, що норми, закладені у постанові Уряду № 65, несуть величезний соціальний негатив і при цьому дадуть незначне фінансове заощадження, Лія Гриневич як голова Комітету звернулася до Уряду з низкою пропозицій щодо скасування дії окремих її положень в освітній сфері. Також вона внесла пропозицію щодо створення робочої групи з питання реформування оплати праці педагогічних працівників.

У свою чергу, заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук заповнив, що найближчим часом до постанови № 65 «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» будуть внесені зміни, зокрема щодо встановлення доплат за виконання тимчасово відсутніх працівників і заповнення вакантних посад у закладах освіти. За результатами обговорення учасники круглого столу звернулися до Кабінету Міністрів України та Верховної Ради.

У зверненні, зокрема, зазначається: «Розуміючи реальний стан економіки держави, ми не вимагаємо розширення прав працівників освіти, проте звуження і без того мізерних соціальних гарантій вважаємо неприпустимим».

Зважаючи на вищевикладене, від імені всієї освітянської громади звертаємося до Вас з проханням:

– Внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України № 65 від 01.03.2014 року «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету», якими дозволити працівникам закладів освіти встановлення доплат за виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників, заповнення вакантних посад, здійснення службових відраджень, планування видатків, пов'язаних із стимулюванням працівників, незалежно від проведення розрахунків за комунальні послуги та енергоносії.

– Із законопроекту № 4648 від 07.04.2014 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо удосконалення окремих положень соціальної політики)» виключити норми про встановлення гнучких розмірів доплат освітянам за додаткові види педагогічної діяльності (перевірку зошитів, класне керівництво, завідування кабінетами та ін.), щодо скасування державного замовлення з підготовки фахівців з вищою освітою, збільшення плати за надання освітніх послуг протягом строку навчання тощо».

1360 ГРН
НА ТАКУ
ЗАРПЛАТУ МОЖЕ
РОЗРАХОВУВАТИ
МОЛОДИЙ
СПЕЦІАЛІСТ-
УЧИТЕЛЬ

**Raïsa
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Ціни злетіли: як українцям розповітися на Великдень?

Через подорожчання долара і нестабільну ситуацію в економіці України накрила хвиля подорожчання продуктів. Деякі види харчів додали в ціні 10, 20 і 45 відсотків. І це ще не межа, вважають експерти. Зміною курсу іноземних валют іще можна пояснити підвищення цін на імпортні товари, але чому вони так стрімко зростають на вітчизняні овочі, фрукти, молоко й молочні продукти? Особливо люди відчують це напередодні великодніх свят, коли традиційно закуповуватимуть велику кількість продуктів. «Профспілкові вісті» ознайомилися з думками економічних аналітиків.

ХВІСТ ВІД СЬОМГИ

Навіть провідні експерти не можуть чітко визначитись, на скільки подорожчав безречний кошук із харчами пересічних українців. Не тому, що не мають доступу до такої інформації, а через те, що не встигають за ціновими стрибками. Поки що анонсують попередню цифру: продукти подорожчали на 15 відсотків. Звісно, в середньому. Пересічні українці, котрим доводиться спостерігати за цінками у супермаркетах і на ринках, мають полярну точку зору, стверджуючи, що продукти подорожчали наполовину. Якщо зіставити ціни за деякими групами товарів, то останні мають рацію. Гречка тепер коштує 11 гривень замість 6-ти, чай 14 замість 7 гривень, цибуля 13 замість 5 гривень. «Кусаються» ціни на молочні товари. Літр молока вже коштує 10 гривень, сметана – 30, вершкове масло – 75 гривень за кілограм, сир пропонують по 60 гри-

вень за кіло. На 32 відсотки доводиться перепачувати за цукор. Відтак це тягне за собою подорожчання усіх продуктів, до складу яких його додають.

Якщо вірити даним Держінспекції з контролю за цінами, лише найнеобхідніші продукти, що входять до споживчого кошика, подорожчали мінімум на 50 гривень. Конкретний приклад: тепер приготувати улюблену національну страву – борщ – стало дорожче на 40%. Знову ж таки, як мінімум. Якщо раніше тільки за овочі та м'ясо для першої страви українцям треба було викласти 67 гривень, то нинішньої весни основний набір для борщу потягне всі 100 гривень.

До речі, експерти спробували зайти до одного із столичних супермаркетів зі 100 гривнями, аби продемонструвати, що на ці гроші можна купити. За найнеобхідніші продукти: капуста, яблука, масло, молоко, кефір виклали 62,7 гривні. На решту 37,3 гривні купили півкіло апельсинів – 7,5 гривні, два банани – 7,5 гривні. Залишилось 20 з копійками. Цього вистачило на 50 грамів(!) дорогої ковбаси і на хвіст від сьомги, аби зварити юшку.

Незалежно від результатів експерименту днями під стягами НБУ відбулася акція протесту проти різкого підвищення цін на харчі. До протестувальників вийшов глава НБУ Степан Кубів і запевнив, що влада робить усе можливе для стабілізації ситуації в Україні. А також повідомив, що вїжджає з місією до Вашингтона, де буде проведена відповідна робота зі світовими фінансовими структурами. Однак такі загальні заяви не вдовольнили натовп. Одна

з присутніх пенсіонерок сказала: «Ті паски, які ви радили нам затягнути, у мене особисто тріщать по швах».

Солідарні з мітингувальниками і профспілкові лідери країни. ФПУ звертає увагу органів влади, попри складний стан національної економіки, неодмінно вдаватися до попереджувальних заходів соціального захисту населення і не ухвалювати рішень, що призводять до погіршення і так низького рівня життя простого люду. Профспілки налаштовані відновити соціальний діалог із владою і домагатися твердої обіцянки не залишити напризволяще бідних українців, у тому числі пенсіонерів.

НАВДОГІН ІМПОРТУ

Те, що зросла вартість імпортованої продукції, зрозуміло й без експертів. Адже, як не крути, її купують за валюту. Зважаючи на різкий стрибок долара, очікувати на минулорічні ціни не доводиться. Тож додали у вартості імпортовані огірки, помідори, апельсини, банани. Та от парадокс: привезена з-за кордону молода картопля лише на декілька гривень дорожча за вітчизняний продукт: 11,5 проти 8–9 гривень за нашу картоплю торішнього врожаю. Це означає, що вітчизняну городину купуємо «за курсом». Хоча більшість овочів, які продають на ринках, вирощують в Україні, та ціни на них не надто відрізняються від імпортованої продукції. Принаймні вартість овочів, навіть торішнього урожаю, миттєво підскочила

Споживчі ціни в Україні в березні 2014-го, за офіційними показниками, зросли на 2,2%. Востаннє більше зростання споживчих цін за місяць – на 2,9% – спостерігалось у вересні 2010 року.

Рівень абсолютної бідності в Україні становить близько 13%

Із сімейного бюджету на харчування найменше виділяють у Люксембурзі (8,8%), Великобританії (9,1%) та Швейцарії (9,6%). Мешканці Німеччини змушені витратити на їжу 12,1% доходів, французи – 15,9%. Українці на їжу та безалкогольні напої віддають 50,2% своїх доходів.

на 10–20% одразу за долларом. Скажімо, картоплю вже продають по 8–9 гривень за кіло, цибулю – по 13, моркву та буряк – близько 8-ми. Продавці на ринках пояснюють: вимушені підвищувати ціни, аби заробити. Бо треба платити за оренду, доставку, зберігання, а це все прив'язано до курсу та до вартості пального.

Одним словом, продавці не бажають втрачати свого, тим більше, що їм прямо звалився на голову несподіваний дарунок у вигляді коливання курсу іноземної валюти. Тож експерти дають свою оцінку: цінновий ажіотаж наганяють ринкові продавці.

До такого висновку їх спонукали певні спостереження. Тоді, коли у супермаркетах борошно коштувало менше трьох гривень за кілограм, на круп'яних розкладах ринків чомусь правили 5 гривень за кіло. Так само манна крупа. У супермаркетах – 5, а на базарі на гривню дорожче. Те саме щодо інших продуктових позицій.

Аналітик продовольчого ринку Марія Колесник вважає, що економічних причин для такого серйозного зростання цін

немає і пояснює подорожчання жорсткою політикою влади на стримування цін «соціальних товарів», у тому числі хліба, варених ковбас 1-го і 2-го сортів, курятини в тушках, молокопродуктів, на які встановлена максимальна торговельна націнка в 10–15%. Тому, за словами експерта, торговці, аби заробити, змушені підвищувати ціни на інші продукти.

Який вихід можуть запропонувати аналітики і до якої межі дорожчатимуть продукти харчування? Адже не секрет, що у магазинах продавці теж не встигають змінювати ціни. Експерт Євген Жовнір на неконтрольоване зростання цін має свій погляд: «Долар щодень зростає, а товари навіть першої необхідності дорожчають. Виходить, що єдина межа, яка існує нині, – це реакція покупців. Вони, своєю чергою, просто відмовляються купувати. Грошей у людей небагато, тож, зважаючи на нинішні ціни, список покупок доводиться значно скорочувати. Чим це може загрожувати, окрім як зменшенням прибутку самих продавців? Відтак підприємцям, які не готові поступитися, доведеться піти з ринку».

Експерти одностайні у тому, що прив'язка до долара зазвичай не обгрунтована. Постачальники просто скористалися нагодою, аби підняти ціни і в такий спосіб підзаробити. Влада ж поки що контролює ціни лише так званого соціального пакету – деякі сорти хліба, крупі, продукти дитячого харчування. Тим часом спекулянтам безконтрольність тільки на руку.

ПРИХОВАНА ІНФЛЯЦІЯ

Офіційна статистика перекоонує українців, що інфляція нині мінімальна. Однак аналітики постійно зрощання продуктів називають прихованою інфляцією. Бо за кілька місяців набігає відчутна різниця між ціною у грудні й вартістю, припустімо, у квітні. Якщо врахувати, що окремі позиції харчів додали в ціні у 1,5–1,8 раза, прихована інфляція впливає назовні. І тоді виявляється геть інші показники реальної інфляції. Аналітики попереджають, що ситуація повільного зростання цін триватиме не менше року. Відтак ціни

на продукти, на яких найбільше наварюють продавці, вже визначено. Найвищі націнки, кажуть експерти, на гречку, олію, молоко, курятину, ковбасу. Це рейтинг популярних продуктів, які громадяни купують майже щодня. Цей перелік можна розширити до безкінечності. Не виключено, що це станеться за рахунок сезонних овочів та фруктів. Аналітики не ризикують хоча б приблизно оприлюднити маркетингову політику на найближчі два-три місяці. Себто ані покращення, ані полегшення не очікується. Знову агітаційні розмови про затягування пасків. Однак тільки для бідних і дуже бідних громадян.

У багатих свої закони. Їх жодна інфляція – явна чи прихована – не лякає. На таку думку наводять результати тендерних закупівель на продукти харчування для ідален на Банковій і Шовковичній. Угоди укладено на 7 мільйонів гривень. Найбільше витратять на м'ясо та м'ясопродукти – майже 4,5 мільйона гривень. Замовили чиновники і ягнятину по 542,86 гривні за кілограм. Арсеній Яценюк, що, правда, пообіщав, що «мовчання ягнят» не передбачається. Начебо прокуратура має з'ясувати, що за дивні ціни на дієтичну продукцію. Було б добре, аби пересічному люду розповіли, який на смак сир по 265 гривень. Чи малина по 672 гривні за кілограм. Не кажучи вже про спинки осетра холодного копчення по 495 гривень за кіло. Імпорту зелену цибулю, яка за тендерними закупівлями обходиться чиновникам у 168 гривень за кілограм, говорити зайве. Пташину печінку вартістю 465 гривень за кілограм народ теж чомусь не розуміє. Що вже йому пояснювати про існування прихованої інфляції? Чи прохання проаналізувати непомірне зростання цін?

Єдиною втіхою для пересічних громадян може виявитися заява міністра аграрної і продовольчої політики Ігоря Швайки. Всіх, хто помітив необгрунтоване підняття цін у торговельних мережах, він закликав звертатися до міністерства, яке залучатиме Антимонопольний комітет і Державну інспекцію контролю за цінами для вирішення цього питання.

Вживемо – побачимо...

ВЕЛИКОДНІЙ КОШИК: ТАКІ РІЗНІ ПРОГНОЗИ

Представники Міністерства аграрної політики та продовольства запевняють, що великодній кошик цього року не подорожчає. «За нашими розрахунками, він буде так само доступний. Зростання цін до категорії, які входять у цей перелік, не передбачається», – заявив на брифінгу очільник відомства Ігор Швайка. «Профспілкові вісті» долучилися до складання великоднього кошика. Традиційно туди кладуть паску, крашанки, домашню ковбасу, шинку, сир, масло, хрін, сіль. Решта продуктів залежить від сімейних традицій

родини та особистих смаків. У пасхальному кошику, крім зазначених вище продуктів, іще можуть бути сало, мак та пішно. Не слід забувати, що підбір продуктів у кошику не є випадковим. Кожен продукт має символічне значення. Принагідно цікавимося, яких витрат коштувало таке дійство минулого чи позаминулого року. Так от: 2013-го святкування Великодня одній родині обійшлося в середньому 500 гривень. Іще раніше – 2008 року – на великодній набір витратили 235 гривень. Тож наскільки доступним виявиться кошик із паскою та крашанками на-

передодні 20 квітня? Незалежні експерти прогнозують подорожчання на 40%. Пояснюють це складною економічною ситуацією, подорожчанням палива, девальвацією гривні плюс традиційним передсвятковим ажіотажем на ринку. Врахувавши всі складові, маємо 700 гривень. Це щонайменше. Максимум у цій справі необмежений. Подорожчали нинішньої весни і атрибути Великодня. Хоча на них істотно курс долара не впливає. Плетений кошик з лози – одна з традиційних особливостей. Діапазон цін вражає: від 70 до 250 гривень. Най-

дорожчі вирізняються особливим візерунком і плетінням. Минулого року найдорожчі кошики можна було придбати за 100 гривень. Нині більше доведеться викласти й за свічку. Якщо минулого року вона коштувала від 5 до 15 гривень, то нинішнього – від 10 до 30 гривень. Рушник, яким зазвичай накривають кошик, цього року обійдеться на 20–25 гривень дорожче. Та на великодньому кошику українці економити не збираються. Адже для більшості людей – це свято примирення, надії і світлого майбутнього.

МОЛОДЬ

ПЕДАГОГІЧНІ ВЕСНИ МОЛОДИХ УЧИТЕЛІВ КІРОВОГРАДЩИНИ

Незважаючи на складну ситуацію в країні, традиційний весняний зліт молодих учителів області відбувся. Такою була воля героїв унікального, єдиного в Україні заходу. Хоч він і проводиться вже 43-го разу, однак щоразу вирізняється оригінальною програмою і, звісно, новими освітянськими обличчями.

Марія ІВАНОВА

керівник прес-центру ФПО

В області існує ціла система роботи з цією категорією освітян, що дістала назву «Тижень молодого вчителя». Нинішній зліт мав кілька особливостей. По-перше, буквально всі заходи – виступи, конкурси, майстер-класи були пронизані почуттям патріотизму. По-друге, зліт присвячений 95-річчю видатного педагога-земляка Івана Гуровича Ткаченка. По-третє, це були заходи єдності представників усіх куточків області (країни «в мініатюрі») – західної, східної, південної і північної. Як завжди, диригентом зльоту був обком профспілки працівників освіти і науки України. Усі 43 заходи відбулися під незмінним авторством голови обкому профспілки Світлани Скалько, за що їй дуже вдячні учасники зльотів різних років. А ідея їх проведення належить великому Василю Сухомлинському, яку підхопив його друг і соратник Іван Ткаченко.

Відкриваючи захід, директор департаменту освіти і науки ОДА Ельза Лещенко наголосила, що нинішнє покоління вчителів живе в історичний час, і саме на вчителів покладаються великі надії у вихованні патріотизму. Лунало багато побажань-настанов від керівництва області, науковців, послідовників ідей І. Ткаченка. Цікавими спогадами поділилася директор Олександрійського педколеджу Станіслав Гайдук, який 38 років тому сам був учасником зльоту молодих вчителів, що ознаменувався присутністю на ньому І. Ткаченка, який розповідав про досвід роботи з трудового навчання. До речі, цього року педколедж закінчує правнучка Івана Гуровича Катерина Шевченко, а отже, педагогічна ниточка у цій родині не переривається.

Сергій Петров, який пройшов шлях від молодого вчителя до голови ФПО, поінформовав про діяльність профорганів у становленні новачків і закликав до активної громадянської позиції, участі в профспілковій роботі. Молодіжній раді ФПО. На думку Світлани Скалько, кожному молодому спеціалісту можна і потрібно бути добрим фахівцем, рівнятися на моральні й професійні авторитети. Обком профспілки освітян запровадив премію ім. І. Г. Ткаченка, якою ось уже 10 років відзначають молодих вчителів-новаторів. І щорічно Світлана Скалько та Сергій Петров вручили номінантам вісім премій. Під час урочистостей відбулася традиційна передача естафети педагогічного досвіду: наставники дали письмовий наказ молодим колегам високо нести звання вчителя.

Цільне місце в програмі триденного зльоту відводилося конкурсам, що дали змогу молодим учителям показати всі свої таланти. Наприклад, під час професійного конкурсу вони продемонстрували свої сайти. У номінації «Світ захоплень» молоді вчителі наче перевтілилися в артистів. Переможців було багато, а титул і корону міс Освіти виборола вчителька Червонопільської школи Бобринецького району Дарина Свердленко. Містером Освіти став учитель Смолінського НВО Маловисківського району Сергій Шевченко.

У рамках зльоту в КДПУ відбулася науково-практична конференція, на якій обговорювалися ідеї педагога-новатора І. Ткаченка в сучасному освітньому просторі. Іван Гурович став дорогоцінним для багатьох освітян, які знайшли золоті зерна у його творчому доробку.

Молоді вчителі відвідали благодатну Богданівську землю Знамянського району, яка подарувала людству світлого генія, стала підґрунтям для його становлення. За 35 років керівництва автоського школою він перетворив її на зразок навчання, гармонійного розвитку і творчого мислення. З нагоди ювілею земляка в РДА відбулася педагогічна конференція. Родзинкою заходу став фільм про творчу лабораторію І. Ткаченка. Випереджаючи час, він народжував передові ідеї: на базі його школи діяла науково-дослідна лабораторія з проблем трудового виховання і професійної орієнтації учнів сільської школи Інституту педагогіки України. Захистив дисертацію на тему трудового виховання учнів. Опікувався молодими колегами. Сформував кодекс правил педагогіки творення, що не втратили свого значення й до сьогодні.

Найвищу оцінку діяльності свого вчителя і директора дають колишні учні, які разом з ним були учасниками різних експериментів. Пишається випускниками різних поколінь нинішній директор Богданівської школи Сергій

Бойчук. Зокрема, із стін цієї школи вийшли два міністри освіти України.

Насичена програма зльоту включала поїздку до Черкас і Канева, що духовно збагатила молодих вчителів. Недарма дорога пролягла у край Тараса Шевченка, адже щойно відзначалося його 200-річчя. Під час зустрічі з профактивом обкому профспілки освітян сусідньої області й учасниками художньої самодіяльності обласного Будинку вчителя гості переконалися, що тут живе дух Кобзаря. Заступник голови Черкаського обкому профспілки освітян Іван Могила розповів про свою організацію, доповнивши розповідь відеofilmом.

У кіровоградців і черкашан склалися добрі взаємини, адже вони мають багато спільного. У кіровоградців є Василь Сухомлинський та Іван Ткаченко, у сусідів – Олександр Захаренко. Його вчення у великій пошані, а спадщина культивується в освітніх закладах. На лірично-патріотичну хвилю налаштував присутніх виступ гурту Будинку вчителя «Хрещатики», солісткою і ведучою якого є директор закладу Світлана Панченко. Набатовм звучали пісні на слова пророка Тараса Шевченка. Певно, щось на роджується в душах українського народу, якщо є потреба слухати слова Кобзаря. І звичайно, поїздка на Черкащину була б неповною без відвідання комплексу «Тарасова гора».

ДУХОВНІСТЬ

ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВКА

Художник Василь Вовчок перебуває в постійному творчому пошуку, є помітною постаттю в культурно-мистецькому житті нашого краю. Крім того, він займається активною громадською діяльністю: очолює профспілковий комітет обласної організації Національної спілки художників України, є членом президії обласної профспілкової організації працівників культури.

Сергій БАРАНЧИКОВ

Закарпатська обл.

У виставковому залі галереї «Ужгород» відкрилася ювілейна виставка Василя Вовчка. Численні присутні на її відкритті мали можливість оцінити значний мистецький доробок художника за останні роки. На виставці експонуються близько 50 робіт, сюжетні для яких він віднайшов під час перебування в Італії, Чехії, столиці України м. Києві, на різних пленерах. Але головне для художника – рідне Закарпаття: з неповторним багатством краєвидів Карпатських гір, красунь-смерек, дерев'яними хатами, вітьцями на полонині. А ще – цвітінням сакури в Ужгороді, різнобарв'ям потаємних куточків цього старовинного міста тощо. Тепло привітали Василя

Вовчка голова Закарпатської організації Національної спілки художників України Борис Кузьма, начальник управління культури обласної державної адміністрації Юрій Леба, голова обласної профспілкової організації працівників культури Наталія Товтин, народний художник України, академік Володимир Микита та ін. Ювілейна виставка Василя Вовчка, яку з великим інтересом відвідують ужгородці та гості нашого міста, є свідченням цікавого творчого доробку художника, який гідно продовжує багаті творчі традиції закарпатської школи живопису.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ

4 квітня в залі засідань Федерації професійних спілок Рівненської області відбулось чергове засідання спільної консультативно-експертної ради з питань запобігання виникненню колективних трудових спорів, поліпшення стану соціально-трудовак відносин. У зібранні взяли участь представники відділення НСПП в Рівненській області, Федерації професійних спілок, об'єднання організацій роботодавців, обласних галузевих профоб'єднань.

Прес-служба Федерації профспілок Рівненської області

Було презентовано нову модель шведсько-українського проекту «Вирішення трудових спорів в Україні», що ґрунтується на найкращих європейських стандартах. Заступник начальника відділення НСПП в Рівненській області В. Ігнатенко окреслив найважливіші ознаки цієї моделі, особливості процедури позасудового та судового вирішення спорів, аспекти їх врегулювання. За результатом розгляду відбулось активне обговорення учасни-

ками засідання. Крім того, йшлося про необхідність внесення змін у сучасний стан вирішення спорів, як індивідуальних, так і колективних, а також схвалення запровадження нової моделі. На засіданні було внесено зміни в персональний склад і структуру ради, затверджено план спільної роботи на другий квартал 2014 року, що передбачає проведення навчальних сторін соціального діалогу та соціально-трудовак відносин, спільні візиди на найбільш конфліктогенні підприємства, участь у заходах із сприяння вирішенню колективних трудових спорів і т. ін.

КИРГИЗСТАН

2014-Й ОГОЛОШЕНО РОКОМ ПРОФСПІЛКОВОЇ МОЛОДІ

З метою залучення молоді до активної діяльності в профспілковому русі та підвищення мотивації членства Президія Ради Федерації профспілок Киргизстану оголосила нинішній рік «Роком молоді профспілок Киргизстану».

Затверджено Положення про проведення республіканського конкурсу «Молодий профспілковий лідер року» серед молодих профактивістів первинних та об'єднаних орга-

нізацій Федерації профспілок Киргизстану (ФПК). Конкурс проводиться для виявлення ініціативних і талановитих активістів на підприємствах, в організаціях, установах республіки, залучення

їх до активного профспілкового життя та створення умов для подальшого професійного зростання, а також формування кадрового резерву ФПК. Підсумки конкурсу будуть оголошені в грудні 2014 року.

КОРОТКО

БІЛОРУСЬ: З ТИС. ПРОФАКТИВІСТІВ ОБРАНІ ДЕПУТАТАМИ МІСЦЕВИХ РАД

Заступник голови Федерації профспілок Білорусі (ФПБ) Олександр Мікша оприлюднив дані, згідно з якими на виборах до місцевих рад, що відбулися 23 березня, виборці віддали свої голоси за 2963 активних представників ФПБ.

Збільшення кількості народних обранців від ФПБ у самій Федерації пов'язують із зростанням довіри до найчисельнішої громадської організації країни. У національному профцентрі зазначають, що

серед народних обранців ХХVII скликання профспілковий квиток мають 97% депутатів. Це означає, що інтереси виборців на місцях захищатимуть активні, гідні та відомі в трудових колективах, районах і областях люди.

ТБі телеканал

12.00
ВАЖЛИВІ ФАКТИ
ПРО УКРАЇНУ ТА СВІТ

15.00
АКТУАЛЬНІ ТЕМИ
З ПЕРШОДЖЕРЕЛ

СЬОГОДНІ
інформаційна програма

18.00
ОБ'ЄКТИВНО
З ЦЕНТРУ ПОДІЙ

21.00
РЕТРОСПЕКТИВА
ДНЯ

НОВИНИ 7 ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ

Ліцензія Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення НР №0494-М від 14.12.04 р. ТОВ «ТРК «ТРС»

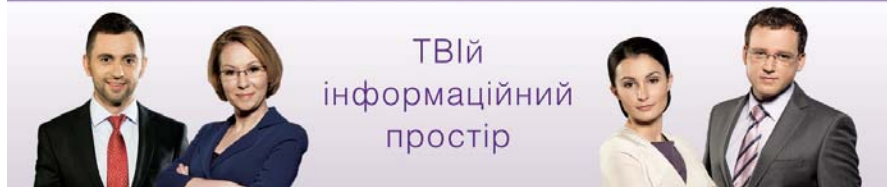

МОЛДОВА: ПОДАТКОВО- БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ПОТРЕБУЄ ЗМІН

Національна конфедерація профспілок Молдови (НКПМ) пропонує створити нову шкалу податку на прибуток для осіб, щорічні доходи яких перевищують 240 тис. лейв (близько 17870 дол.).

Віце-голова НКПМ Петру Кіріак зазначив, що «в Європі для фізичних осіб з високими доходами встановлені максимальні податкові ставки. Приміром, у Болгарії, Польщі, Португалії податок на прибуток становить до 40%, Італії – 45%, Австрії – 50%, Бельгії та Нідерландах – 55–60%». Профспілки вважають, що Молдові необхідно ввести податок на рівні 25% для фізичних осіб, доходи яких перевищують середню заробітну плату в національній економіці. Таким чином,

з'явиться можливість поповнити державний і місцевий бюджети республіки. Водночас НКПМ виступає проти запровадження механізму підтримки некомерційних громадських організацій та релігійних закладів шляхом перерахування їм 2% податку на прибуток фізичних осіб. «Це призведе до скорочення доходів державного та місцевих бюджетів. А звідси виникнуть труднощі з фінансуванням шкіл, дитячих садків, бібліотек, будинків культури та інших закладів», – наголосив Петру Кіріак.

ДЕРЖЗАХИСТ

ПРАВА ТА ГАРАНТІЇ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

? Які основні права військовослужбовців, пов'язані з проходженням служби?

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» використання військовослужбовців для виконання завдань, не пов'язаних з військовою службою, забороняється та тягне за собою відповідальність згідно із законом. Військовослужбовці можуть залучатися до участі в ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха та в інших окремих випадках лише за рішенням Верховної Ради України.

Час перебування на військовій службі зараховується до страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби. Час проходження строкової військової служби зараховується до стажу роботи, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах, якщо на момент призову особа навчалася за фахом у професійно-технічному навчальному закладі, працювала за професією або займала посаду, що передбачала право на пенсію на пільгових умовах до введення в дію ЗУ «Про пенсійне забезпечення» або на пенсію за віком на пільгових умовах до набрання чинності ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Час навчання в професійно-технічному навчальному закладі і час проходжен-

ня строкової військової служби, що зараховуються до пільгового стажу, не повинні перевищувати наявного стажу роботи, що дає право на пенсію на пільгових умовах. Військовослужбовцям гарантується свобода наукової, технічної та художньої творчості. У разі тимчасового заміщення військовослужбовцем вищої командної посади оплата провадиться у встановленому порядку по заміщуваній посаді.

Військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової військової служби) не можуть бути звільнені з військової служби до набуття права на пенсію за вислугу ро-

ням чи систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем, за віком, власним бажанням, станом здоров'я, через службову невідповідність, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, яким призначено покарання у вигляді позбавлення чи обмеження волі, позбавлення військового звання та права займати певні посади, у зв'язку з набранням законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності за корупційне правопорушення, позбавленням військового звання в дисциплінарному порядку, а та-

к ськову службу за контрактом або перебуває на кадровій військовій службі, підлягає поновленню на попередній або за його згодою іншій, не нижчій, ніж попередня, посаді. Посада вважається нижчою, якщо за цією посадою штатним розкладом передбачено нижче військово звання, а за умови рівних звань – менший посадовий оклад. У разі якщо штатним розкладом передбачено два військових звання або диференційовані посадові оклади, до уваги береться вище військово звання або вищий посадовий оклад. У разі заподіяння таким звільненням (переміщенням) моральної шкоди вона може бути відшкодована за рішенням суду.

У разі поновлення на військовій службі (посаді) орган, який прийняв рішення про таке поновлення, одночасно вирішує питання про виплату військовослужбовцю матеріального і грошового забезпечення за час вимушеного прогулу або різниці за час виконання військового обов'язку на нижчеоплачуваній посаді, що він недоотримав внаслід-

Час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу держслужби.

ків, крім випадків, коли їхня служба припиняється (розривається) у зв'язку із закінченням строку контракту, безпосереднім підпорядкуванням близькій особі або систематичним невиконанням умов контракту командуван-

кож через сімейні обставини або з інших поважних причин, перелік яких визначається Урядом. У разі незаконного звільнення з військової служби або переміщення по службі військовослужбовця, який проходить вій-

ськову службу, до незаконного звільнення (переміщення). Цей період зараховується до вислуги років (як у календарному, так і пільговому обчисленні) та до терміну, встановленого для присвоєння чергового військового звання.

ПІДГОТОВКА

НАВЧАЛЬНІ ЗБОРИ
ДЛЯ ОСІБ У ЗАПАСІ

? Мого брата, який має звання капітана та перебуває у запасі ЗС України, було викликано на навчальні збори. Якими нормативними актами регулюється порядок їх проведення?

Навчальні збори – форма підвищення військ, кваліфікації осіб, які перебувають у запасі ЗС України. Порядок проведення навчальних зборів регулюється ст. 29 ЗУ «Про загальний військовий обов'язок і військову службу». Відповідно до цього закону кількість і тривалість навчальних зборів військовозобов'язаних залежать від категорій і розрядів, до яких віднесено військовозобов'язаних запасу.

Військовозобов'язані, які не мають військових звань офіцерського складу, можуть бути призвані військовими комісаріатами на навчальні збори:

– першого розряду – до 5 разів на строк до 2 місяців кожного разу;

– другого розряду – до 3 разів на строк до 1 місяця кожного разу.

Особи офіцерського складу запасу, які не проходили військової служби як офіцери, а також офіцери запасу, звільнені з військової служби до набуття права на пенсію за вислугу років, за час перебування в запасі можуть бути призвані на навчальні збори:

– особи офіцерського складу запасу першого розряду – на строк до 2 місяців кожного разу;

– особи офіцерського складу другого розряду призиваються 2 рази на строк до 1 місяця кожного разу.

Час і строки проведення навчальних зборів визначаються міністром оборони України відповідно до закону. Військовозобов'язані в період між навчальними зборами за планом МО України можуть залучатися на перевірки збори на строк до 10 днів як без відриву від виробництва, так і з відривом.

Загальний строк зборів під час перебування у запасі не може перевищувати 10 місяців. До загального строку перебування на навчальних зборах зараховується і час перебування на перевіряних зборах.

У разі прийняття Президентом України рішення про введення в країні надзвичайного стану, а також оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації військовозобов'язані можуть призватися на спецзбори на строк не більше 2 місяців.

Призвані забезпечуються матеріальними засобами в порядку і розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України. За призваними зберігаються на весь період зборів, включаючи час проїзду до місця їх проведення і назад, місце роботи, займана посада та середній заробіток. За військовозобов'язаними, які під час зборів захорили та продовжують хворіти після їх закінчення, зберігаються місце роботи і посада, а з дня закінчення зборів, у разі тимчасової непрацездатності, їм замість заробітної плати виплачується допомога відповідно до законодавства.

Військовозобов'язаним, які на день призову не працювали, за весь період зборів, включаючи час проїзду до місця їх проведення і назад, виплачується грошове забезпечення в розмірі мінімальної зарплати за рахунок коштів МО України та інших військових формувань.

Навчальні збори – форма підвищення військ, кваліфікації осіб, які перебувають у запасі ЗС України, з відривом від виробництва.

ЗАЙНЯТІСТЬ

РОБОЧЕ МІСЦЕ ЗАБЕЗПЕЧЕНО

? Чи зберігається за військовослужбовцем строкової служби робоче місце?

За військовослужбовцями строкової служби, які до призову працювали на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від форм власності і господарювання, зберігається при звільненні з військової служби право на працевлаштування їх у тримісячний строк на те ж підприємство, в установу чи організацію або їх правонаступників на посаду, не нижчу за ту, яку вони займали до призову на військову службу. Про-

тягом місяця з дня взяття на військовий облік за місцем проживання за поданням військомату в порядку, який встановлюється Урядом, їм надається матеріальна допомога в розмірі середньої місячної зарплати за останнім місцем роботи за рахунок коштів держбюджету. Вони користуються за інших рівних умов переважним правом на залишення на роботі при скороченні чисельності або штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці протягом двох років з дня звільнення з військової служби. Забезпечення зайнятості осіб, звільнених з військової служби

без права на пенсію, провадиться відповідно до законодавства України про зайнятість населення. Держава забезпечує соціальну та професійну адаптацію військовослужбовців, які звільняються у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, за станом здоров'я, а також військовослужбовців строкової військової служби, які до призову на строкову військову службу не були працевлаштовані, в разі відповідного звернення зазначених осіб. У разі необхідності соціальної та професійної адаптації проходять також члени сімей військовослужбовців.

Хоч і різні, але однаково привертають увагу

Залізні коні на розпродаж

Кирило ЛАТИШЕВ, «ПВ»
Фото автора

Цими вихідними мені пощастило побувати на велими цікавому та незвичному для мене заході. Його було присвячено мотоциклам, байкерам і рок-н-ролу. Взагалі, я так зрозумів, це звичайний ярмарок, або мотобарахолка, де фанати мотоциклів могли придбати для свого металевого друга чи для себе щось нове або ж вживане за помірною ціною. У рамках заходу київські мотомайстерні виставили на продаж свій мотобрухт, який роками накопичувався у гаражах. Тут також можна було купити або ж обміняти старі чи нові запчастини, аксесуари тощо, вибрати собі щось з одягу, як-от майки, шкіряні куртки та штани, чоботи, жилети, сумки. Відвідувачі дістали чудову можливість поспілкуватися з однодумцями, поділитися ідеями, хтось зустрів тут друзів, з якими не бачився сто років, а хтось просто чудово відпочив з компанією під улюблені рок-композиції. У мене виникло таке відчуття, що я потрапив у фільм про байкерів. Адже кожен мотоцикл неповторний, як і його хазяїн. Були тут і оригінали, які виставили на показ свої новенькі хромовані мотоцикли із стереосистемою, і ті, що поважно оглядали мотоцикли старих радянських моделей. Мені надзвичайно сподобався і захід, і люди, яких я там зустрів. І справді: хтось мріяв у дитинстві стати коммуняком, хтось льотчиком, а тут зібралися ті, хто мріє про шосе і вітер в обличчя.

Справжній «профі»

Жилети для справжніх любителів швидкості та їхніх дівчат

Аксесуари на будь-який смак

Хтось має більше грошей, хтось менше, та мріяти нікому не заборониш

Навіть для малечі знайшлися цікаві речі

СИМВОЛ ЖИТТЯ

Великодні яйця – неодмінний атрибут свята Христового Воскресіння, а фарбувати їх розписувати їх належить, як відомо, у Чистий Четвер.

Існують чотири основні види розпису великодніх яєць: крашанка, писанка, крапанка, дряпанка. Писанка – унікальний витвір

української культури, у писанкарстві змагаються крашці митці. Писанці присвячують вірші, пісні, наукові дослідження. Зрозуміло, що писанка за технологією найбільш складна. Зробити крапанку набагато простіше: на яйце де-не-де капають воском запаленої свічки; коли віск застигне,

яйце фарбують, далі дають йому підсохнути – й обережно обтирають розплавленим віск. На кольоровому яйці лишаються світлі «крапки». Або використують техніку мальованки: спочатку роблять крашанку, а потім пензликом «у творчому безладі» наносять крапки іншого кольору. Що ж до дряпанки, то тут достатньо пофарбувати

яйце у темний колір, а тоді нанести орнамент гострим предметом – ножем, шилом, голкою, цвяхом. Традиційно наносяться обереги, або лікувальні символи для надання сил, або символи здоров'я й довголіття, чи символи кохання. Обирається малюнок, наноситься на крашанку спочатку олівцем, а далі гострим предметом видряпується

по контуру. Для дряпанок потрібні яйця з міцною шкаралупою, бо один необережний рух – і роботу зведено нанівець. Тож краше користуватися яйцями брудного відтінку, їх шкаралупа товстіша, ніж у «білих».

Наразі nota bene для господині. Фарбувати яйця, певно ж, бажано природними «барвниками». Якщо

додати у гарячу воду двітри столові ложки куркуми й трохи проварити, яйця вийдуть інтенсивного золотавого кольору. Аби одержати темно-брунатні, слід відварити яйця у 250 мл кави, радить orange-elephant.ru. Хочете зелені колір – відварюйте яйця зі шпинатом. Червоний – варіть у бурякових очистках.

ЗАСТІЛЛЯ

ТЕ, ЩО ЛІКАР ПРОПИСАВ

Цікаво, а що таке закуска? Як і «з чим» її їдять? Коли з'явилися перші закуски і який вони мали вигляд? Постійно кажуть і пишуть, що національна кухня – аспект національної культури. Водночас культура застілля, зокрема приймання їжі, поза сумнівом, один із аспектів загальної культури, цивілізованості й соціальної підготовленості людини, до якої нації вона не належала б.

Пам'ятаєте, як казав професор Преображенський лікареві Борменталю: «Іжа, Іване Арнольдівичу, річ хитра, їсти треба вміти. А уявляти собі, що більшість людей їсти взагалі не вміють! Слід не лише знати, що саме їсти, а й коли; як і що при цьому казати. Люди, яка хоч трохи себе поважає, оперує закусками гарячими». Ішлося про те, чим слід закусувати чарку горілки. У кадрі (фільм «Собаче серце») актори (Євген Євстигнєв і Борис Плотников) тримають у руках коточинці, отже, мається на увазі передусім жульєн. Так, це справжня закуска – невеличка порція їжі перед основною трапезою.

Вважається, що перший бутерброд винайшов славетний астроном Ніколай Коперник. У молодості він два роки вивчав в Італії медицину, згодом став комендантом Ольштинського замку на півночі Польщі. Замком оточили тевтонці, у фортеці почалася епідемія, й видатний учений лікував людей. З'ясувалося цікаве: хворіють здебільшого ті, хто вживає хліб. Але то була головна їжа! Багато хто впускав свій шматок хліба на землю, спокійно піднімав, нашвидкуруч зтрушував бруд – і з'їдав. Коперник запропонував намазувати з трьох боків на хліб масло, аби той, що свій кусень упустив, мусив зрізати шар масла разом із брудом. І, до слова, «бутерброд» у перекладі з німецької саме й означає «хліб із маслом». А те, що він завжди падає маслом униз, – аксіома!

В Європі закуски стали відносно самостійними у XVIII столітті. Й, між іншим, на наших теренах їх традиційно подавали за дві-три години до обіду – від однієї до трьох страв. У XIX столітті на закуску вже подавалися й пироги, й німецькі бутерброди (відкриті сендвічі «з чим завгодно»), вінегрет, оселедець з цибулею, паштети, холодець, варені яйця, ковбаси, консервовані фрукти й мариновані овочі. Поступово, з часом, інтервал скорочувався, пише delimano.com.ua, й вже на початку XX століття закуска стала частиною власної обіду. Й понад те: закуски так урізноманітнілися, що цілком могли замінити й звичний суп, і гарячу страву на друге.

У такий спосіб ми ніби наблизилися до «європейських стандартів». Адже, приміром, у іспанських басків просто-таки легендарною закускою до вина й пива є тапас. У Швеції неабияк популярний так званий «бутербродний стил» цілком із холодних закусок. Узагалі «найбутербродніші бутерброди», повідомляє rovgawedka.ru, роблять у Скандинавії. Там гарячу страву їдуть лише раз на день – в обід, пізній, як наша вечеря. Решту часу шведи, данці, норвежці й фіни подають бутерброди. Таку їжу вони вважають смачною, практичною й... гарною.

ВЕЛИКДЕНЬ | ВТІХА ДЛЯ ДУШІ

ПІД ЗАХИСТОМ БЛАГОДАТНОГО СВІТЛА

Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

Широку мільйони людей ставлять собі одне й те саме запитання: чи явить Він свою милість нині? Чи відбудеться диво сходження Благодатного Вогню? Адже щорічно у Велику Суботу, напередодні Великодня, за молитвами православного Патріарха на Гроб Господень у Іерусалимському храмі Воскресіння Христового сходить Благодатний Вогонь. Винесення з Кувуклії Святого Світла символізує воскреслого Ісуса Христа. Важливо, що всі учасники священної церемонії використовують не слово «Вогонь», а «Світло». Тож і ми кажемо – Світле Христове Воскресіння. Прийшовши із церкви додому, вшануємо шедре, різнобарвне застілля, де є все, чого душа забажає, й немає нічого, чого «не можна». Жодних заборон на продукти!

І, до слова, в народі завжди вважалося, що великодній їжа – далеко не тільки й не просто смакота: найдки, освячені на Паску в церкві молитвою, мають велику силу. Вони впливають на людину, дарують їй спокій і душевну втіху, допомагають у часи випробувань. Тому й готували дуже відповідально та неодмінно несли до церкви. Тож, поза сумнівом, великодні традиції та кулінарія тісно пов'язані, ба більше: значна частка всієї великодньої символіки саме й передається за допомогою тих чи тих продуктів і страв.

Передусім згадаємо артос (з гр. хліб). У православній традиції – це освячений дріжджовий хліб, спільний усім членам Церкви, інакше кажучи, просфора всеціла (тобто без виділених із неї часток). На артосі, як відомо, зображується Хрест, на ньому – лише терновий вінець, а Ісуса Христа немає: символ перемоги Христа над смертю, Його Воскресіння. Це може бути або високий хліб, або невеликий хлібець (як-от у афонських монастирях). Паска, головний символ свята, є ніби «молодшим братом», домашньою подобою артоса (kedem.ru/history); це загалом символ тіла Господа, паски печуть із згадуванням про те, як Христос куштував хліб зі

«Это тайна истории, тайна земли – Он остался... «Я с вами во все дни до скончания века». Он воскрес для того, чтобы присутствовать всюду в нашей жизни. И сегодня каждый может Его найти... Он не просто был, а Он есть – в этом вся тайна христианства, разгадка его силы».

Отець Олександр Мень

своїми учнями, аби вони повірили в Його воскресіння. Втім, символізм паски цим далеко не вичерпується. Це також ознака присутності Божої в цьому світі й у людському житті, а те, що вона завжди солодка й гарно оформлена, – то це символ турботи Господа про кожному істоту. Традиційно навколо праці господині з випікання паски в родині створювалася особлива атмосфера: спокій, взаємна увага, душевна рівновага, бо вважалося, що як паска вдалася, – в сім'ї все буде добре. А якщо скоринка потрескалася або паска не «виросла» чи підгоріла, – тоді чекай біди (там же). Серед традиційних великодніх страв особливо почесною вважається сирина паска – символ Гроба Господнього; вона покликана нагадати про те, що час кривавих жертв проминув (А. Карамзіна, там же).

Диво Христового воскресіння символізують яйця, котрі православні да-

рують один одному. Багатьом відомий переказ, за яким оця великодній традиція походить від Марії Магдаліни, зціленої Господом від злих духів. Вона перша побачила воскреслого Спасителя. Цю радісну звістку й учня Господа понесла по світу й одного разу завітала до Рима, в палац імператора Тіберія. Зазвичай, приходлячи сюди, кожен мусив піднести йому подарунок, адекватний статусу, але в Марії, коліс замочної, тепер не було нічого. Вона принесла одне яйце й простягла його імператору зі словами «Христос воскрес!». Імператор не повірив жінці й сказав, що, мовляв, як яйце з білого не стає червоним, так і мертві не воскреснуть. Та поки це проказував, колір яйця в руках Марії поступово почав змінюватися й урешті-решт воно стало яскраво-червоним (nkj.ru).

Великодні яйця, освячені в церкві, ніби закодовані на диво, мають магичні властивості, й у це наші пращури свято вірили. Серед багатьох інших цікавих традицій, із цим пов'язаних, є, до прикладу, така. Слід зберегти освячене яйце до наступного Великодня, бо воно не псується і з його допомогою можна знати пристрій і порчу, захистити від хвороб худобу. А якщо вмигнати й провести таким яйцем по обличчю, то красу забезпечено, пише kedem.ru/history.

Зрештою, нам добре відомо, що великодні святкування практично не оминає так званої «битви фарбованими яйцями». Теж, вважайте, традиція. Дві людини тримають у руці по одному фарбованому яйцю – й б'ються ними. Чиє яйце тріснуло, той програв і повинен віддати своє «суперникові».

«КЛАПТИКИ» ВЕЛИКОДНЬОГО СВІТУ

Завжди цікаво, а як «у них». Приміром, у Австралії велико популярні великодні яйця різного розміру з шоколаду або цукру, часто у вигляді кроликів чи інших питомих тварин континенту – скажімо, білібі (вухастий сумчастий борсук). У Швеції до свята ставлять дуже серйозно, неодмінно обговорюють його філософсько-моральне значення. У своїх домівах шведи встанов-

люють жовтис курчат, оздоблених кольоровим пишним пір'ям. Під час застілля особлива увага приділяється солодошам, великодні яйця в Швеції роблять з картошки, а всередину кожного такого «яйця» вкладається велика гарна цукерка. Діти в Німеччині й Америці неодмінно одержують кошкі із ласощами, котрі приніс «великодній зайчик». В Америці традиційні і

дуже популярним є катання яєць на похилому газоні. Переможцем вважається той, чиє яйце без зупинки покотилося далі всіх. Наймасовіше змагання зазвичай відбувається великодньої неділі на газоні біля Білого Дому у Вашингтоні. Сюди приходять сотні дітей зі своїми крашанками й бавляться неподалік президентського палацу, пише facte.ru/society.

СПОРТ

БРОНЗОВИЙ ЕТАП РІЗАТДИНОВОЇ

На початку квітня на сайті Міжнародної федерації гімнастики було оприлюднено проміжні підсумки загального заліку Кубка світу. У багатоборстві і в заліку вправ з м'ячем за підсумками чотирьох етапів лідувала українка Ганна Різатдінова. Вона ж посідала третій місце у залах вправ з обручем і стрічкою.

Минулої неділі в італійському місті Пезаро фінішував черговий етап Кубка світу з художньої гімнастики. Ганна виборолла бронзову нагороду в багатоборстві з результатом 71,532 бала. Нашу співвітчизницю випередили росіянки Яна Кудрявцева (74,616) і Маргарита Мамун (72,999).

Крім того, у Пезаро Різатдінова ще двічі сходила на третю сходинку п'єдесталу пошани – здобула «бронзу» у вправах з обручем і стрічкою.

ВАЖКА АТЛЕТИКА | ФІНИШУВАЛА ПЕРШІСТЬ ЄВРОПИ

ПОКРАЩИЛИ МИНУЛОРІЧНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

З 4 по 12 квітня в Тель-Авіві (Ізраїль) проходив чемпіонат Європи з важкої атлетики. Заявка української збірної нараховувала 14 спортсменів, серед яких було 8 дівчат і 6 чоловіків. З континентальної першості вони повернулися із десятима нагородами, причому всі медалі – в активі представниць слабкої статі.

Володимир ПОЛТАЄВ
спеціально для «ПВ»

У перший же день змагань лік нагородам для своєї країни відкриває Яна Дяченко (вагова категорія до 48 кг), яка у першій вправі показала результат 81 кг, чого вистачило для здобуття бронзової медалі чемпіонату Європи у ривку. У другій вправі українка зафіксувала штангу вагою 94 кг, а за сумою двоборства (175 кг) посіла підсумкове четверте місце.

Наступна медаль для української збірної виявилася золотою. Юлія Паратова (53 кг) у ривку випередила найближчу суперницю на чотири кілограми, зафіксувавши в першому підході 88 кг. У поштовху наша співвітчизниця починала з ваги 103 кг, а у третьому підході зафіксувала 106 кг. Цього, однак, вистачило лише для «срібла» і в цій дисципліні, і за сумою двоборства, оскільки представниця

Туреччини Айсеґоль Чобан у вирішальному підході зуміла штовхнути штангу вагою 114 кг. Тим самим вона гарантувала собі «золото» і в поштовху, і за сумою двоборства, причому у двоборстві вона випередила Паратову лише на один кілограм.

Наступні нагороди у скарбничку національної збірної поклала Юлія Каліна (63 кг). У ривку представниця Маріуполя, підкоривши 103 кг, здобула срібну медаль. У поштовху спортсменка підняла штангу вагою 120 і 125 кг, однак у третій спробі не зуміла впоратися з вагою 130 кг, а саме цей результат вивів би її на другу сходинку п'єдесталу пошани. Тож Юлія змушена була задовольнитися ще й малою бронзовою медаллю у поштовху та «бронзою» у сумі двоборства. Проте все одно слід віддати належне бронзовій призерці Олімпіади-2012, оскільки Юлія вперше виступала у новій для себе ваговій категорії (на Іграх у Лондоні українка виступала у вазі до 58 кг).

Підсумувала медальний здобуток України у Тель-Авіві Надія Миронюк (до 69 кг). У першому підході вона успішно зафіксувала 98 кг, а у третій спробі у ривку змогла підкорити 104 кг, що й забезпечило нашій спортсменці малу бронзову медаль.

У поштовху Надія у перших двох спробах не змогла впоратися із штангою вагою 123 кг, але у третьому підході вага все ж підкорилася важкоатлетці, відтак їй ще дісталася мала бронзова медаль у поштовху і третє місце за сумою двоборства (227 кг).

Нагадаємо, що на минулорічному чемпіонаті Європи у Тірані (Албанія) українські важкоатлети вибороли 5 медалей: «золото», 3 «срібла» й «бронзу». Цьогоріч наші спортсмени здобули 10 нагород (1 золоту, 3 срібні та 6 бронзових), а у загальному медальному заліку України посіла 11-ту сходинку рейтингу. Першою фінішувала Росія (17+13+8), другою – Болгарія (6+4+6), третьою стала Білорусь (4+1+3).

СТРИБКИ НА БАТУТІ | НА ЧЕ – КІЛЬКА ЗАВДАНЬ ОДРАЗУ

ТРИ В ОДНОМУ

З 7 по 13 квітня у португальському місті Гімарайнш відбувся чемпіонат та юніорська першість Європи зі стрибків на батуті, подвійному міні-трампі та акробатичній доріжці, в якому за перемогу змагалися понад 500 спортсменів із 27 країн континенту. Українські спортсмени здобули у підсумку 7 нагород: «золото», 2 «срібла» та 4 «бронзи».

Володимир ПОЛТАЄВ
спеціально для «ПВ»

Загалом до Португалії вирушило 23 українських спортсмени, адже окрім медалей континентальної першості на цьому турнірі розігрували ще й ліцензії на участь у II літніх Юнацьких Олімпійських іграх, що у серпні цього року проходять у китайському Нанкіні.

Також звітний ЧЕ був відбірковим для участі у I Європейських іграх 2015 року в Баку. Перші нагороди українці завоювали у командних першостях. Спочатку у стрибках на акробатичній доріжці чоловіча збірна України (Віктор Кифоренко, Леонід Пантелю, Станіслав Стаценко та Микита Стаценко) з оцінкою 104.300 здобули «бронзу», пропустивши поперед себе росіян (112.300) і датчан

(105.100). У цій самій програмі наші дівчата (Катерина Баєва, Олена Орлова та Дар'я Алексєєва) також фінішували третіми (84.000). Поперед них – Велика Британія (98.900) і Росія (96.800). Згодом скарбничка української збірної поповнилася ще однією «бронзою»: Віктор Кифоренко у стрибках на акробатичній доріжці з результатом 74.000 виборив право зійти на третю сходинку п'єдесталу пошани. «Золото» й «срібло» дісталося британцям – Кристофу Уїллеттону (75.800) та Грегу Тоунлі (74.200). Та найуражливішим для «синьо-жовтої» дружини виявилася завершення змагань. Так, Олег Оксамитний став чемпіоном Європи серед юніорів у стрибках на акробатичній доріжці з результатом 69.000 бала. Українцям з результатом 101.000

«узляла» срібло в подвійному міні-трампі у командних змаганнях (пропустила вперед тільки Росію з 102.900 бала). Марина Кійко та Наталія Москвіна завоювали срібні нагороди у жіночих синхронних стрибках на батуті, показавши результат 46.400 (попереду – дует росіян Воронкіна/Павлова з 46.700). Окрім того, Марина Кійко здобула ще й бронзову медаль в індивідуальних змаганнях зі стрибків на батуті з результатом 52.440. Вище за неї на п'єдесталі пошани розташувалися білоруски Анна Горченко (54.055) і Кетрін Дрісколл (53.285).

коротко

БАСКЕТБОЛ

УКРАЇНА ГОТУЄТЬСЯ ДО ЄВРОБАСКЕТУ

Минулого тижня відбулася робоча зустріч президента Федерації баскетболу України Олександра Волкова з прем'єр-міністром країни Арсенієм Яценюком, на якій обговорювалися питання підготовки до Євробаскету-2015.

Днями має відбутися нарада прем'єр-міністра з інвесторами будівництва арен і керівництвом ФБУ, після якої Україну відвідає делегація ФІБА-Європа. Тим часом генеральний секретар ФІБА-Європа Каміл Новак заявив агентству «Р-Спорт», що Україна заслуговує на час, аби остаточно визначитися щодо проведення чоловічого чемпіонату Європи 2015 року. Як відомо, остаточно рішення про місце проведення Євробаскету-2015 має бути ухвалене 15 травня на раді ФІБА-Європа у Мюнхені. «Ми вже обговорювали

це питання на останній зустрічі керівництва ФІБА-Європа. Було прийнято рішення підтримати Федерацію баскетболу України, дати їй ще трохи часу. Ми знаємо, що політична ситуація в Україні нині непроста», – зазначив чиновник. За словами генсека ФІБА-Європа, у випадку, якщо Україна виявиться не в змозі провести змагання повністю, є багато інших варіантів. «Один із них полягає в тому, що Україна може провести Євробаскет спільно з іншими країнами – приміром, перший груповий раунд», – припустив Каміл Новак.

КОНКУРС

ЗУПИНИ МИТТЄВІСТЬ СПОРТУ

Національний олімпійський комітет України за ініціативи Комісії НОК «Засоби масової інформації та пропаганда олімпійського руху» ввосьме проводить конкурс на найкращу спортивну фотографію.

У конкурсі можуть взяти участь як фотографи-професіонали, так і фотографи-аматори, а також діти до 16 років. Усі світліни, які подаватимуть на фотоконкурс, мають бути зробленими протягом 2014 року. Фотороботи прийматимуться до 15 жовтня ц. р.

за адресою: 04071, м. Київ, вул. Хорива, 39-41, Національний олімпійський комітет України з поміткою «На конкурс спортивної фотографії». Докладніше про умови та технічні вимоги конкурсу можна дізнатися за посиланням <http://noc-ukr.org/about/projects/fotokonkurs>.

